www.svoboda-news.com
UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
SEP 15 1920

Published and distributed under permit (No. 781), authorised by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
ВІВТОРОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 14-го ВЕРЕСНЯ 1920. ЧИСЛО 111. — VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, SEPTEMBER 14, 1920. No. 111.

ПОЛЬЩА ЖАДАЄ 100 МИЛЬ ЧУЖОЇ ЗЕМЛІ ПОЗА СВОЇ ГРАНИЦІ

ХОЧЕ ВІДЛОЖИТИ МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ В РИЗІ.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

СПРАВА УКРАЇНИ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В РИЗІ.

ВАРШАВА, 11. вересня. (А. П.). — Український (Петлюрівський — ред.) міністер закордонних справ, Нікольський, прибув до Варшави. Він домагається, щоб українських делегатів допущено також на мирову конференцію Поляків з Москалями в Ризі. Він шукає помочи польської дипльоматії і він відбув вже одну конференцію з польським міністром закордонних справ, князем Сапегою.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА НА ЗАСІДАННЮ ПОЛЬСЬКОГО КАБІНЕТУ.

ВАРШАВА, 9. вересня. (А. П.). — Рада Міністрів дискутувала українську справу, але не винесла ніякого рішення.

ГРАНИЦІ ПОЛЬЩІ МАЛИ БИ ЙТИ РІКОЮ БУГОМ І ДАЛЬШЕ НА ПІВНІЧ АЖ ДО ВИЛЬНИ.

ВАШІНГТОН, 11. вересня. (А. П.). — **Польща буде просити о розширенне польських границь на 100 миль на схід від лінії Курзона на майбутній мировій конференції в Ризі. Таке доносять звідомлення, які наспіли сьогодня до урядових кругів.**

Ця лінія має бути найбільшим домаганнем Польщі і йшла би по 26 рівнолежнику на схід від Вильни, дальше переходила би через Пинськ і Барановичі і йшла би до Східної Галичини.

Примітка редакції: Лінія Курзона має йти, як звісно з Берестя Литовського до Грубешова, дальше на захід від Рави Руської, а на схід від Перемишля і аж до Карпат на полудни. Коли Поляки хочуть домагатися границі 100 миль на схід від цеї лінії, то в Галичині йшла би ця лінія мабуть через Станиславів, Рогатин, Буськ, дальше Бугом до Камінки стр. і Сокаля. Впрочім незабаром почуємо, що то Польща розуміє під тими 100 милями на схід.

ПОГРОМИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

(Телеграфує Лев Хазанович, кореспондент жидівської нюйорської газети „Ді Цайт").

БЕРЛІН, 9. вересня. — З царства розбою, яке завели Петлюрові бандити (?) у Східній Галичині доходять страшні вісти. Цілі кагали є понищені, а богато жидівських місточок страшно потерпіло.

Місточко **Войнилів** цілком щезло з землі. По зрабованню майна і добра, по знасилуванню жидівських жінок і дівчат, та по поломанню костий деяким Жидам, знищили Петлюрівці місто огнем і мечем так, що його більше не знайдете на мапі.

Жидів, котрі не могли окупитися, порізали в кавалки. Нотаоа Хазана порізали на кусні. Купцеви Гросови відрізали руку. Жидови Шольке викололи очи.

Після тихсамих відомостий ділялися такісамі річи в місточках **Блюдники і Лисець.**

ПАРИЖ, 10. вересня. — (Жидівське кореспонденційне Бюро). — Після вістий, які приходять сюди, можна судити, що почали ся нові погроми на Жидів. В Аркані (?) у Східній Галичині відбувся крівавий погром. Донесенне не каже, хто робив погроми, Поляки чи Українці. Останні (Українці) перевели погром в **Городенці, Станиславові, Надвірні і у Войнилові.** Число жертв ще не звісне.

В Лисци знасилувано богато Жидівок. У войнилові зарізано 10 Жидів, а 45 ранено.

Українська газета „Вперед" друкує сильний протест проти поновних погромів.

З ПОЛЬЩІ.

НА ПОЛЬСЬКО-РУССКІМ ФРОНТІ.

ВАРШАВА, 11. вересня. — Поляки посунули свою лінію на полудневий схід від Берестя здовж зелізничої лінії до Ковля і заняли Вілкориту і Мельники по завзятій боротьбі. Большевики, нападаючи на Поляків в тій околиці, уживали девять зоружених возів — так каже сьогоднішне офіціяльне звідомленне.

На полудневий схід від Львова польська кіннота в співділанню з Українцями заняла **Бурштин, Букачівці і Настащин.**

ПОЛЬСЬКІ ПРИГОТОВАННЯ.

ВАРШАВА, 10. вересня (А. П.). — Услівя мирові, які має Польща предложити советам вже усталено, але не проголошено подробиць. Думають загально, що М. Домбскі, дотеперішний голова делегації в Минську, не буде дальше проводити делегації, а на його місце поїде провідник народових демократів Ст. Грабскі, або сам князь Сапега.

Князь Сапега повідомив большевицького міністра закордонних справ, Чічеріна, що польська делегація виїде з Данціга дня 12. вересня до Риги.

ПОЛЬЩА ГОТОВА ЗІ СВОЇМИ РОЗБІЙЧИМИ ПЛЯНАМИ.

ВАРШАВА, 9. вересня (А. П.) — Польські пляни, які мають бути предложені русскій советській делегації на недалекій мировій конференції, вже цілковито покінчені. Головні услівя в справі територияльній, дали би Росії границю, яка йшла би десь недалеко тої лінії, на якій стояли Німці проти Москалів в 1916 році.

ПОЛЬЩА ПЕВНА СЕБЕ; АНІ В ГАДЦІ ЇЇ МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ.

ЛОНДОН, 11. вересня. — Мілітаризм набирає сили в Польщі. Рада Оборони рішила сьогодня відложити переговори в справі завішення оружа і заключення мира зі советами. Таку вість подає з Варшави кореспондент газети „Дейлі Експрес".

Кажуть, що треба надіятися важних подій на полі бою, заки польскі мирові делегати дістануть дозвіл розпочати дискусію.

РАДЯТЬ ПОЛЬЩІ МИРИТИСЯ.

ВАШІНГТОН, 12. вересня. (Пр. Тел. „Н. Й. Ворлда"). — Коли би польській воєнній партії вдалося відложити мирові переговори з Росією в тій надії, що Польща буде диктувати мир, то Поляки мусять самі кермувати своїм човном.

Американські та аліянтські урядовці вдоволені з ходу подій в користь Польщі на полі бою, одначе рівночасно вони побоюються, щоб Поляки не піднялися непотрібного ризика з відкладаннем мирових переговорів зі советами.

Яка небудь спроба зі сторони Поляків, щоб робити торг з большевиками коштом границь Росії стрінеться певно з неговдованнем аліянтів і стоваришених. Коли Польщі сприятливі воєнні операції, то польське правительство не повинно тратити часу і вислати сейчас свою делегацію до Риги.

НЕ ВІЛЬНО ВБИВАТИ ЖИДІВ!

ВАРШАВА, 11. вересня. — Сьогоднішні газети друкують розказ начальника головної ставки, генерала Розвадовского, з розказом до командантів всіх армій:

„До головної ставки приходять з усіх сторін відомости, що наше військо поступає зле з Жидами в містах, відбитих від ворога.

„Хоч це єсть правдою, що часть жидівського населення підчас большевицького наїзду відносилася вrожо до нашої держави і підпомагала ворога, то ми не можемо винувати всіх, бо деякі з них, особливо старозаконні, відзначалися навіть патріотизмом.

„Команда кождої армії мусить ужити всіх средств, щоб спинити всі надужиття на Жидах. Рішучо заборонено мститися масово на Жидах за провину одного, а коли це станеться, тоді винний буде покараний.

МИРЯТЬСЯ І ВОЮЮТЬ.

ВАРШАВА, 11. вересня. — Переговори межи Польщею і Литвою в справі границь йдуть дальше, хоч рівночасно польські війска займають на Сейни і Краснополь в губернії Сувалки.

Переговори ведуться при помочи іскрового телеграфу. Литовці предкладають тепер місцевість Кальварію на місце переговорів і Поляки склонюються приняти пропозицію.

ЛИТВА ГОДИТЬСЯ ВІДДАТИ СУВАЛКІ.

ЛОНДОН, 11. вересня. — Лондонський „Таймс" довідується, що литовське правительство предложило нову граничну лінію, яка приділяє Сувалкі Польщі, а Сейни для Лидви. Вона також предкладає конференцію в Маріямполь.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

ЗОРГАНІЗОВАНО СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТИЧНУ ЛІҐУ АМЕРИКИ.

Соціялісти, котрі полишили свою партію іззa її не-американського становища протягом війни зорганізували недавно Соціяльно-Демократичну Лігу і видали зазив до поступових виборців, щоб були безсторонними в часі виборів. Ліга стоїть за засадами висловленими „Лігою Народів", противиться інтервенції в Мексику, домагається зниження ціни життєвих припасів і свободи праці в найширшому значінню.

ҐОВЕРНОР КАКС ПЕРЕМУЧИВ СВОЄ ГОРЛО.

ПОРТЛЕНД, Орегон, 12. вересня. (Пр. тел.). — Оголошено сьогодня, що за порадою лікарів, які досліджували горло ґовернора Какса, демократичного кандидата на президента, він мусить на якийсь час покинути агітаційну поїздку та заперестати виголошувати промови під голим небом та з зелізничих вагонів. Опісля мусить з Каксом їхати один лікар, щоб пильнувати його горла.

АМЕРИКА МАЄ ПОСЕРЕДНИЧИТИ В ПОЛЬСЬКО-ЛИТОВСЬКІМ СПОРІ.

ВАШІНГТОН, 11. вересня. (Юніверсал Сервіс). — Сьогодня дали до пізнання, що Злучені Держави дістануть просьбу о посередництво межи Польщею й Литвою. Обі держави обжаловують себе взаїмно о наїзд на чужу територію, обі находяться в дійсности у війні.

Стейт департамент дістав сьогодня довге звідомленнє від американського посла з Варшави. В звідомленню поданий зміст польської ноти, в якій між иншими сказано, що Литва увійшла в зносини з большевиками, а скоро Польща мусіла забрати війска з польських міст Августово і Сейни, Литва сейчас вислала тамтуди свої війска і допустилася надужить на польськім населенню. Коли опісля Польща заняла ті міста в своїм поході проти большевиків, тоді Литва зажадала, щоби Польща уступилася з тих міст.

ЗНАЙДЕНО ВЕЛИКІ ПОКЛАДИ НАЙЛІПШОГО ЗЕЛІЗА НА ФИЛИПИНАХ.

ВАШІНГТОН, 11. вересня. (Юніверсал Сервіс). — Найчистійші поля зелізної руди в цілому світі відкрито на островах Филипинах, як про це доносять звідомлення правительственних знатоків, надіслані до бюра торговлі.

Скількість зелізної руди, що лежить недалеко добрих пристаний, вистарчить для будучої продукції зеліза і стали в Злучених Державах для цілих поколінь. Розсліджено вже поклади, в яких містить більше ніж півміліона тон.

ДО ХВАЛЬНИХ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ У. Н. СОЮЗА

Отсим упрашається Вп. місцевих урядників, щоби були ласкаві звернути свою увагу на слідуюче: З огляду, що XV. Головна Конвенція У. Н. С. зближається та розпічнеться з днем 11. жовтня с. р., конечним є, щоби всі відділи У. Н. С. прислали свої місячні рахунки та рекордові звіти до дня 26. вересня а найдальше до дня 29. вересня с. р., щоби можна приступити до замкнення рахунків з днем 30. с. м. та здати справоздання з діловодства урядників У. Н. С. на конвенції.

Таксамо члени нові, приняті наново та з переступними листами, о скілько не зголосяться по день 26-го с. м. а найдальше до дня 29. вересня с. р., їх годі буде приняти в тім місяци. Тесаме відноситься і до всяких змін по відділах У. Н. Союза.

Прикро се вражалоб, як би котрий відділ не прислав своїх рахунків та виказів до означеного реченця, позаяк не можливо булоб втягнути такий відділ до справоздання.

Рівнож з огляду на се, що весь уряд У. Н. Союза буде присутний на конвенції, тому упрашається Вп. Урядників та Членів стриматися з всякими меньше важними справами та бути вирозумілими, о скільки не можливо булоб дати в час відповіди або даної справи полагодити.

Сподіваюся, що Вп. Урядники не відмовлять приноровитися до сеї просьби.

Остаюсь з належним поважаннем

Роман Слободян, гол. рек. секр.

З ІТАЛІЇ.

СЕРЕД ІТАЛІЙСЬКИХ РОБІТНИКІВ ПОБІДИВ УМІРКОВАНИЙ.

МІЛЯН, 12. вересня, (А. П.). — Повне засіданне всіх робітничих організацій тривало від пятниці вечером аж до суботи вечером і було місцями дуже бурливе. Розходилося о засадниче полагодженнє питання, викликаного поведеннем металюргічних робітників. Соціялістичний посол Дараґона поставив резолюцію в імени цілої Конфедерації Праці. Її принято більшостю 200.000 голосів на загальне число 1,094.000 голосів, репрезентованих делеґатами на засіданню. Резолюцію Дараґони поперли представники селянських орґанізацій та тих міських робітничих організацій де цвитуть кооперативи.

Резолюція домагається, щоби металюргічні робітники дальше задержали заняті фабрики і щоб ними управляли робітничі союзи. Теперішна історична хвиля вимагає цілковитої зміни дотеперішних відносин між робітниками і приємцями і тому дальший напрям теперішного розвою випадків мусить взяти в свої руки загальна Конфедерація Праці.

Резолюція Дараґони дістала 591.000 голосів.

Представник екстремістів Скіявельльо Букко домагався сейчасового полагодження робітничого питання на большовицьких підставах: дорогою революції, одначе його резолюція в тім напрямі упала, хоч дістала велике число голосів, бо аж 409.561.

Конвенція в Міляні складалася з 500 робітничих провідників з цілої Італії, а серед них (була й екзекутива соціялістичної парляментарної групи. (Число соціялістичних послів в парляменті виносить 756 людий).

На початку конвенції виключено від голосовання і нарад представників анархістичних і синдикалістичних організацій.

РЕВОЛЬТА В ТРІЄСТІ.

ТРІЄСТ, 10. вересня (А. П.). — Соціялістична револьта вибухла тутки сьогодня пополудни. Збудовано барикади на улицях, а стріли з гармат, з крісів, з кулеметів і бомби літали свобідно в боротьбі межи бунтарями і війскам..

Італійські війска одначе змогли привернути лад о 8 годині вечером. Боротьба була дуже завзята. Соціялісти були добре зоружені і визивали війска, щобивоно йшло на їх барикади. Опісля обі сторони почали стріляти до себе. Наслідком цего єсть богато ранених і убитих. Над вечером війско стягнуло артилерію на поміч. Перед тим одначе цивільний ґубернатор Москоні поставив соціялістам ультимат, щоб вони забралися з улиць. Вони послухали погрози, знищили барикади і забралися з улиць.

НА ПОМІЧ МЕТАЛЮРҐІЧНИМ РОБІТНИКАМ.

ЛЄҐГОРИ (Італія), 12. вересня. — Зєдинені робітники шкляних заводів, одна з найсильнійших тутешних робітничих орґанізацій, дала 500.000 лірів підмоги місцевій юнії металюрґічних робітників. В той спосіб металюрґічні робітники дістануть таку запомогу як в часі страйку, а то по 100 лірів на тиждень для жонатих, а по 70 лірів для самотних.

ЖЕРТВИ РЕВОЛЬТИ.

ЛОНДОН, 12. вересня. Сім осіб є вбитих, а 50 ранених в Трієсті протягом останних трох днів наслідком соціялістичної револьти, як доносить про це телеграма до Екщейндж Телеграф Ко. **Арештовано сотки осіб, по найбільшій части Славян.** Стан облоги триває дальше.

ВІЙСКО ЗАНЯЛО ФАБРИКУ, ДЕ БУЛА АМУНІЦІЯ.

ПАРИЖ, 11. вересня. Три Компанії італійської Піхоти заняли фабрику в місті Люка, яка була занята робітниками. Жовніри приневолили робітників віддати 60.000 бомб, які були збережені в фабриці. Такі телеграми наспіли сюди.

Инші телеґрами доносять, що робітники, уживаючи зоружених авто-троків, заняли в Турині фабрику, якої властителями є Французи.

ІТАЛІЯ ЗАДЕРЖАЛА ВРАНҐЛЕВИЙ КОРАБЕЛЬ.

ДЖЕНОА (Італія), —. вересня. — Корабель Робосто, що належить до полудньово-російського правительства генерала Вранґля, придержано тутки в пристані на жаданнє русского-советського правительства.

100 італійських осель знищених землетрусом.

ФЛЬОРЕНЦІЯ, 11. вересня. — Більше ніж сто міст і сіл є знищених, або ушкоджених на північ від Фльоренції наслідком землетрусу у вівторок рано, як це доносять останні звідомлення.

ПРОГРАМА
XV. ГОЛОВНОЇ КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА

— котра відбудеся —

ПОЧАВШИ ВІД ДНЯ 11. ЖОВТНЯ 1920 РОКУ

B CONTINENTAL HOTEL FOUNTAIN HALL, 9TH & CHESTNUT STREETS, PHILADELPHIA, PA.

В понеділок, 11-го жовтня 1920 р., о годині 8-мій рано відправиться торжественна Служба Божа, а відтак панахида за померших членів У. Н. Союза в гр.-кат. катедрі під ч. 816 Норт Френклін улиця.

На богослуженнє обовязані явитися всі Головні Урядники У. Н. Союза і всі Вп. Делеґати і Делеґатки.

Точно о годині 1-шій пополудни всі Головні Урядники і всі Вп. Делеґати і Делеґатки мають явитися у висше згаданій конвенційній галі, де розпічнуться конвенційні наради після слідуючого порядку:

1. Отворенне Конвенції Головним Предсідателем У. Н. С.
2. Справоздання Верифікаційного Комітету.
3. Вибір Предсідателя Конвенції, двох заступників та двох секретарів.
4. Вибір отсих Комісій:
а) Комісії Просьб і Скарг з 5-ох членів;
б) Комісії Виборчої з 5-ох членів до переведення виборів Головного Уряду У. Н. Союза;
в) Комісії Пресової з 3-ох членів для інформовання місцевих часописий про справи організації і про її цілі.
5. Справоздання Головних Урядників У. Н. Союза.
а) Справоздання Головного Предсідателя У. Н. Союза;
б) „ Головн. Місгопредсідателя У. Н. С.;
в) „ Головн. Містопредсідательки У. Н. С.;
г) „ Головн. Рекорд. Секретаря У. Н. С.;
ґ) „ Головн. Фінанс. Секретаря У. Н. С.;
д) „ Головного Касієра У. Н. Союза;
е) „ Завідателя „Свободи";
є) „ Редактора „Свободи";
ж) „ Головної Контрольної Комісії.
6. Справоздання Шконтруючої Комісії.
7. Дискусії над повисше згаданими справозданиями.
8. Назначенне висоти бондів і платні Головних Урядників У. Н. Союза.
9. Вибір Головного Уряду У. Н. Союза.
10. Справа органу „Свободи".
11. Справоздання Статутової Комісії, дискусія і ухвали.
12. Справоздання Комісії Просьб і Скарг, дискусія і ухвали.
13. Внесення і ухвали для добра організації.
14. Назначенне місця на слідуючу конвенцію У. Н. Союза.
15. Замкненне Конвенції.

Дано в Джерзи Сіти, Н. Дж., 8-го серпня 1920.

ВІД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКР. НАР. СОЮЗА:

К. Кирчів, Гол. Предс. У. Н. Союза;
Р. Слободян, Гол. Рекр. Секр. У. Н. Союза;
С. Ядловський, Гол. Фін. секр. У. Н. Союза;
В. Левчик, Гол. касієр У. Н. Союза;
А. Савка, Завідатель „Свободи".

З Росії.

СКЛАД РУССКОЇ МИРОВОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ.

ЛОНДОН, 11. вересня. — Советська делеґація на русско-польську мирову конференцію складається з таких людий: Голова Адольф Иоффе, бувший большевицький посол в Берліні; инші делеґати: М. Оболен-

(Продовжене на стор. 5-тій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103. Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

В Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо сі стоять в Злучених Державах нисше ціни. При вимін і числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

РЕВОЛЮЦІЯ І КОНТР-РЕВОЛЮЦІЯ НА УКРАЇНІ.

На Україні від марта, 1917, були такі **революції:**

1. Буржуазна російська революція, що вибухла по поваленню царя 15. марта, 1917, під кермою російського князя Юрія Львова, українських капіталістів Михайла Родзянка та Михайла Терещенка і других, а опісля під кермою угодового соціяліста (соціяліста-революціонера трудовика) Олександра Керенського.
2. Соціялістична українська революція Української Центральної Ради під кермою Михайла Грушевського (соціяліста-революціонера) і Володимира Винниченка (соціял-демократа).
3. Соціялістична українська революція Директорії під кермою Володимира Винниченка.
4. Большевицька інтернаціональна пролетарська революція, ведена переважно російськими большевиками з України при співділанню з партією українських большевиків. Кермував і досі кермує сею революцією Румун, Христя Раковський.

Значить, досі було 4 революції на Україні, які постепенно ставались щораз то радикальнійші, аж вкінці прийшла і доселі удержалась найбільше радикальна, большевицька революція.

Перша революція мала завести тільки політичну свободу, свободу слова на буржуазний спосіб, а реформ суспільних не тикати. Значить, за першої революції Росія мало в чому була би змінилась.

Проти 1-шої революції зачала боротьбу друга, але хотяй вона в боротьбі осягнула була значні успіхи, то всетаки не осягнула була ані перемоги ані побіди. Побідила її аж большевицька революція, яка вибухла дня 7. падолиста, 1917, в Петрограді і в Москві. Тоді та 1-ша, буржуазна революція, падаючи над Невою і над Москвою, упала теж і над Дніпром, де в Києві проголошено дня 20. падолиста, 1917, Україну українською народньою республікою(третій універсал) у федеративній звязи з російською республікою.

Аж се була перша і дійсна побіда української соціялістичної революції, але її успіх не опирався стільки на своїй внутрішній силі і боротьбі, скільки на побіді російських большевиків.

З того виходив ясний висновок, який диктував простий розум, що українська революція, яка оперла свій успіх на побіді московської большевицької революції, повинна з нею бути у згоді, порозумінню, співділанню і приязни.

Та сього не було. Прийшло до війни, яку виграли московські большевики, котрі принесли на Україну більше радикальну політику ніж була Української Центральної Ради.

Потім, по наїзді Німців на Україну і по упадку німецької окупації, прийшла друга українська соціялістична революція — Директорії, під кермою Володимира Винниченка.

Проти сеї революції знова зачала боротьбу московська большевицька революція і пішла проти Директорії війною. Вона виграла, значить, побідила знова більше радикальна, большевицька політика.

На Україні оставилася з того часу тільки пролетарська міжнародня большевицька (комуністична) революція під кермою московських і українських комуністів, яких лідером на Україні є далі Христя Раковський, голова верховного революційного комітету української радянської республіки.

* * *

Контр-революції на Україні були такі:

1. Отамана донських козаків, генерала Каледіна (Москаля), котрий зачав свої контр-революційні заходи на Україні зараз по побіді большевиків в Московщині.
2. Німецької військової окупації України по побіді над большевицькими військами (по підписанню берестейського мира дня 9. лютого, 1918).
3. Російського генерала Павла Скоропадського, котрого дня 26. цвітня, 1918, німецькі військові окупанти оголосили гетьманом України (по насильному розігнанню українського революційного і соціялістичного парляменту, Української Центральної Ради).
4. Російського генерала Денікіна (котрий мав поміч і підперте Англії).
5. Франції (Франція зимою з 1918 на 1919 виправила була свої війска, з Сенегальцями і Греками в українській морській пристані Одесі, відки наміряла виправитись на завойоване усеї України).
6. Румунії (котра була вислала свої війска на Україну в часі французького наїзду за намовою Франції і за її згодою задержала ще й досі свої війска на українських землях Бесарабії і Буковини).
7. Польщі (котра виправилась на Україну за згодою і намовою Франції; спершу тільки на Галицьку Україну, а опісля, разом з групою отаманців під проводом Петлюри, і на Правобережну Україну).
8. Російського генерала барона Петра Врангеля (якого підпирає і признала Франція).

Значить, проти 4 революцій, а властиво **проти 3 революцій** соціялістичних доси виступило на Україні аж **8 контр-революцій.**

Перших 6 контр-революцій на Україні було проти української соціялістичної революції, а дві останні контр-революції звернені проти большевицької революції .Однак се між контрреволюціями не творить ріжниці, бо кожда з тих 8 контр-революцій була на ділі як проти української соціялістичної так і проти большевицької революції. Як одна контр-революція воювала тільки проти української соціялістичної революції, то тільки тому, що з нею а не з иншою стрінулась на Україні; а як воювала проти большевицької революції, то знов таксамо через те, що тільки з нею стрінулась а не з українською соціялістичною революцією. Для ілюстрації сказаного може послужити факт, що Німеччина воювала проти обох революцій (наперед проти большевицької, буцімто в обороні української соціялістичної революції, а опісля проти сеї обороненої); Денікін воював проти обох революцій на Україні; Франція воювала теж проти обох; і вкінці й контр-революційна Польща воювала проти обох революцій на Україні.

Одначе всі ті контр-революції впали.

Ще є тільки останки їх: На Кримі — Врангель; в західній части Східної Галичини і в західній частині Холмщини — Польща; на українських землях Бесарабії і Буковини — Румунія.

Один контр-революціонер хоче будувати „єдіну неделіму Расєю"; другий „історичну Польщу"; третій „велику Румунію".

Всі хотять осягнути свою ціль коштом українського народу і його земель.

А за плічми всіх тих контр-революціонерів стоїть Франція, зглядно її буржуазія під проводом свого уряду, котра хоче стягнути з Росії 30 міліярдів франків, позичених колишньому царському урядови, з яких найбільшу пайку сподівається видістати з України.

Зноваж проти сих контр-революцій як стояв так стоїть весь український народ; стояла українська соціялістична революція і московська большевицька революція.

* * *

Контр-революції ішли на Україну оружною силою, отже й проти них треба було виступити оружною відправою.

Перша мала виступити проти наїзду контр-революцій — українська соціялістична революція.

Але чи вона мала силу?

Проти неї ішли:

1. Поляки,
2. Москалі,
3. Румуни,
4. Французи,
5. Сенегальці,
6. Греки,
7. Татари (кримські).

Навіть російська большевицька революція ішла проти неї.

Аби осягнути побіду в такому положенню треба було великої сили, далеко більшої ніж Україна могла мати, навіть колиб була найліпше зорґанізованою та упорядкованою державою.

1. До державної машини не мала вихованої української інтелігенції, бо всю державну машину передше творила російська інтелігенція, вихована в царському режимі (ладі).
2. Не мала експертів (досвідних людий) до ведення всіх галузий економічного життя краю.
3. Не мала експертів до ведення військової машини і війни.
4. Не мала досвідних людий до ведення міжнародньої, а навіть домашньої політики.
5. Не мала гроший.
6. Не мала доволі оружя та амуниції.
7. Вкінці, не мала союзників; хотіли українські революціонери робити умову з аліянтами, але аліянти робили умови проти них і воювали проти них; хотіли робити умову з Денікіном, але Денікін воював проти них; хотіли робити умову з Польщею, але Польща і робила умови з другими проти них (з Францією, з Румунією) і воювала проти них.

Про більше розпучливе положення від того, в якому находилась українська соціялістична революція, годі і в думці погадати.

А проте вона ще важилась була на війну проти другої сусідньої революції, проти московської большевицької революції.

Треба було тільки простого хлопського рахунку, аби обчислити, що така легкодушна політична гра української соціялістичної революції скінчиться невдачею. І, розуміється само собою, здоровий розум наказував, аби її змінити на мудрійшу.

Який же був вихід?

Коли всі контр-революції були контр-революціями, і коли вони не тільки воювали проти України але ще й робили проти неї умови і змови, то що за рація була шукати у них якоїнебудь помочі чи поратунку? Розуміється, не було в сьому жадної розумної рації, а тільки самолюбна ділетантська політика наших політиків, які вибились на верх не працею а филями розбурханої хвилі.

В сьому розпучливому положенню українській соціялістичній революції не треба було глядати приятелів серед природних ворогів — але іти за союзником до другої революції, до московської большевицької революції. Може треба було зробити якусь жертву, а може й ні, але чи ліпше українській селянській і міській бідноті зробити жертву контр-революції, чи революції?

* * *

Та все те було і минулося, а з того, що минулось, приходить тепер наука, по спокійній холодній розвазі. Бо все спокійно і холодно, а затим і розумно, можна розважити тільки про те, що минулось. Про те, що тепер твориться і діється, судять люди звичайно горячково, з поспіхом, так як скоро події збуваються, руководячись хвилевими вражіннями і симпатіями або антипатіями, а не раціональною розвагою.

Ось і тепер, не тільки по розвазі, скільки по пізнанню близшому обставин, які тоді панували на Україні, коли ще тільки коротесенькі вістки відтам сюди приходили, можна сказати те, що ми сказали. І не тільки можна але й треба сказати, аби думаючий український загал в Америці пізнав дійсну правду про останні суспільно-політичні переворотн і переміни на Україні. А пізнавши її, щоби зрозумів, кудою Українцеви слід далі іти в народній політиці.

*

Що ще можна додати до отсих наших слів?

Одна річ, треба сказати, що **вся контр-революція на Україні була чужа, зайшла, заборча.**

Друга річ, що **большевицька революція,** хотяй вона є міжнародня і не зважає на кордони сучасних держав, то всетаки вона теж **прийшла на Україну з Московщини.**

Лише одна **українська соціялістична революція** зі самого зачатку **повстала і виросла на Україні.**

Вона одна була дійсно народньою українською революцією; за нею стояв весь український нарід; вона тішилась його загальним признаннем.

Але робила похибки. Зачала правіти і робити компроміси (угоди) з усякими контр-революціями. Тимсамим отворила поле до ділання лівійшій, радикальнійшій революції большевицькій, котра не відступала від своїх засад, а послідовно їх придержувалася. Скінчилось, що виграла некомпромісова і ліва революція большевицька.

Помилки робить кожда молода недосвідна інституція, кождий рух, кождий напрям. Але українська народня соціялістична революція в похибках перебрала міру і тому програла.

В таких маленьких народів, як **Литовці, Латиші, Естонці, Грузини** (Ґеорґійці), **Азербайджани** (кавкаські Турко-Татари) і **Вірмени** — могла виграти народня революція, чому-ж не мала вона виграти і серед Українців або Білорусинів?

Є чимало арґументів за тим, що положення тих малих народів було кориснійше, але хотяй би і признати в сьому деяку рацію, то вкінці таки останеться неоспорима правда, що ті народи, а радше їх лідери, їх інтелігенція вміла повести діло орґанізовання й оборони своїх республік, а рівночасно і шукання союзників ліпше ніж українська інтелігенція.

Гадаємо, що так думають всі думаючі Українці в Америці. Вони всі, таксамо як наша ґазета, були за українською народньою соціялістичною революцією; як могли, так її боронили і підпирали. Але не могли вони боронити і тепер не боронять похибок сеї революції, які довели до многих невдач і катастроф.

А через те не слід з ворожнечею ставитись до побіди большевицької революції на Україні.

Бо хотяй вона прийшла війною на Україну, то всетаки вона принесла і трохи добра, а саме:

1. Убила на Україні контр-революцію.
2. Знищила панів і царську бюрократію.
3. Утвердила важні соціяльні реформи; особливо поділ великих земельних посілостий.
4. Внесла отверезіннє в недоспілу українську політику, ведену незрілою українською інтелігенцією.

* * *

Хто грає ролю в обох революціях на Україні?

В українській соціялістичній революції грала ролю **українська інтелігенція,** а підпирало її головно ціле **селянство.**

В большевицькій революції грає ролю **міське робітництво, міський пролетаріят, під проводом комуністичних політичних лідерів, а підпирає її тільки частина сільських беззмельних робітників** (бідноти). З огляду, що більші міста на Україні тепер переважно не українські, міські приклонники большевицької революції на Україні переважно не є Українці; Українцями є тільки сільська бідота. З того вийшло таке диво, що на останньому зїзді рад в Харкові було більше міських представників, хотяй, як звісно, Україна є краєм селянським, а не містовим. Значить, вийшло **таке, що меньшість творила більшість, а більшість творила меньшість.**

Такий порядок не є натуральний, природний; отже й не є жадним порядком, але непорядком.

Однак, як казав великий український мислитель, Михайло Драгоманів, — **„робиться непорядок, аби зробити порядок".**

Тепер на Україні революція і війна, а в часі революції і війни годі вижидати порядку. Як неприродні відносини, то серед них годі сподіватись порядку.

Але як революція заведе всі головні можливі реформи, а настане мир, тоді инше діло.

Тоді мусить прийти робітне селянство до голосу; і мусить рішати про всі справи України.

Аж тоді Україна буде українська, бо буде селянська, така, якою вона по правді є.

І тоді буде її політика, її лад і порядок.

Хто має відважні очи то скаже прямо правду, а також лож.

* * *

Хто другому перебиває часто бесіду, є несталий і нещирий.

ХОЧЕТЕ
Їхати до старого краю?
ХОЧЕТЕ
спровадити родину в краю?
ХОЧЕТЕ
висилати рідні грошеву поміч?
ХОЧЕТЕ
перевести яку правну справу в старому краю? 80—
То приходіть або пишіть до
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА В НЮ ЙОРКУ.
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
80 East Seventh Street,
New York City.
(Adv.)

СПОМИН.

(До ювилею Богдана Лепкого).

(Із зальцведської газети „Шлях").

Припинення „Шляху" не дозволило нам видати підготовлюваного святочного числа з приводу ювилею літературної діяльности нашого визначного письменника, проф. Богдана Лепкого.

Щоб все таки не пропустити цеї хвилі беззамітно, містимо отсі спомини д-ра Лозинського й бажаємо шановному ювилянтові ще довго трудитися на користь українського народу. — Ред.).

Вірші й оповідання Богдана Лепкого читав я майже від початку його письменницької творчости. Приносила їх львівська „Зоря", черновецька „Буковина" й инші часописі, якими я, як ученик висших ґімназіяльних кляс у Станиславові пильно зачитувався.

Богдан Лепкий робив на мене своїми творами особливе вражіннє, инакше ніж инші письменники, вражіння, питоме тільки його творам. Була в них якась солодко-сумовита окрема принадність, щось як в полевих і лісних квітках. А може бути, що Богдан Лепкий був тоді молодий, списував свої молоді любовні і громадські вражіння, і тому вони так промовляли до молодої душі, яка такі вражіння ледви собі починала усвідомляти.

Шкільний рік 1900/1, в якім я вступив до львівського університету, працював я в редакції „Діла". Як раз тоді була вийшла одна збірка поезій Франка. Я з духовим трепетом написав рецензію і дав до оцінки Ю. Романчукові, який тоді заступав начального редактора І. Белея. Рецензія — на мою велику радість — пішла до друку. Ця перша успішна проба дала мені право писати рецензії на літературні новини.

Швидко після того прийшла до редакції збірка поезій Богдана Лепкого п. н. „Стрічки". Була це перша його збірка. Коли рецензію на збірку Франка писав я з побожним трепетом, — рецензія на збірку Богдана Лепкого була для мене радісним переживанням усіх тих настроїв, які я перед тим відчував при читанню його окремих писань. Про безпосередність і щирість відчував мабуть Богдан Лепкий, читаючи мою рецензію, — бо відізвався на неї, написавши до мене щирий лист і приславши мені збірку з особистою посвятою.

Так почалося наше знайомство.

— — — — —

Тепер Богдан Лепкий святкує ювилей 25-літньої письменницької праці.

Гірко, що на чужині, — коли на цілій українській землі нема ні одного місця, де Українець почував би себе вільним від чужого гніту.

Одначе нехай для нього і для всіх нас буде осолодою, що ми дожили великих днів, коли український нарід встав до боротьби за вільну, незалежну Україну.

Бажаю ювилятові, щоб він щасливо перебув теперішнє лихоліттє і діждався свого Свята Праці на вільній українській землі.

Д-р Михайло Лозинський.

Гайдельберґ, 6. червня, 1920.

ДВАНАЙЦЯТЬ СТАРЦІВ.

Дванайцять старців,
Їм вітер розвіяв волосся,
Встають із гробів
Йдуть полем і сумно голосять:
О, горе нам, горе! О, горе!

Ми з цеї землі,
Як діти із мами утроби,
Дали ми її
Всю силу, всю міць, — хлібороби.
О, горе нам, горе! О, горе!

Отсе наш шлях,
Ми кровю його поливали,
Ми навіть у снах
Цю землю гадками орали.
О, горе нам, горе! О, горе!

Має хату всяк
Для смутку свого і для втіхи,
Тільки нам ніяк
Добитися рідної стріхи.
О, горе нам, горе! О, горе!

Тільки нам ніяк
Діждатися вольної волі,
Гірше від собак
Живемо у ворожій неволі.
О, горе нам, горе! О, горе!

Без плачу у нас
Ні хрестин нема, ні весілля,
І життя для нас
Не життя, а лиш божевілля.
О, горе нам, горе! О, горе!

Деж ти, правдо, де?
Коли спиш, то встань, озовися!
Судний день іде,
Вже мерці у гробах іздріґлися.
О, горе нам, горе! О, горе!

Вже в гробах мерців
Й ненароджених в матернїх лонах
Обгортає гнів,
Мести гнів, що горить в міліонах.
О, горе нам, горе! О, горе!

Обгортає гнів,
Як весною розбурхані води —
Світ збожеволів,
Поріжуться, поріжуть народи.
О, горе нам, горе! О, горе!

Дванайцять старців,
Їм вітер розвіяв волосся, —
Встають із гробів,
Йдуть полем і сумно голосять:
О, горе нам, горе! О, горе!

Богдан Лепкий.

НАДУТА ЖАБА.

Польща надулась як жаба в казці і хоче страшити Москаля, що вона більша від нього, але що з неї лишиться, як Москаль шпурне її багнетом?

ПРОТОКОЛ

зі засідання Екзекутиви У. Н. Союза, котре відбулось в домі У. Н. С. дня 15. липня 1920.

Присутні: К. Кирчів, С. Ядловський, В. Левчик, А. Савка і Р. Слободян.

З огляду, що А. Савка, менаджер „Свободи" закупив більшу скількість паперу, не маючи під руками більшої готівки до сплачення сего замовлення, тому звернувсь за позичкою до У. Н. Союза.

На поставлене і поперте внесеннє ухвалено одноголосно позичити „Свободі" $3.000 (три тисячі долярів) на 5% на протяг два і пів місяця, се є до 30. вересня 1920.

На поставлене і поперте внесеннє, ухвалено одноголосно сканцелювати морґеч Василя Левчика в сумі $3.000 (три тисячі долярів) і перенести сю суму на реальність, на котрій дотепер лежить морґеч в сумі $5.350 (пять тисяч триста пятьдесять долярів).

На сім засіданнє замкнено.

Р. Слободян, гол. рек. секр.

ПРОТОКОЛ

зі засідання Екзекутиви У. Н. Союза, котре відбулось в домі У. Н. Союза під ч. 83 Ґренд ул., Джерзи Сіти, Н. Дж., дня 8-го вересня 1920.

Присутні: К. Кирчів, С. Ядловський, В. Левчик, А. Савка і Р. Слободян.

Переглянено референдум в справі календара на рік 1921, котрий то був висланий до відділів У. Н. Союза до відголосовання та звернення до канцелярії У. Н. Союза до дня 31-го липня 1920 р.

Вислід голосовання як слідує:

1) Годимося платити за календар У. Н. Союза на рік 1921 кождий член по 40 центів — **119 відділів.**

2) Не годимося платити за календар на рік 1921 по 45 центів — **125 відділів.**

Прочі відділи не прислали відголосованих друків. Отже більшостию голосів ухвалено другу точку, се є що **члени У. Н. Союза календара на рік 1921 не ухвалили.**

На поставлене і поперте внесеннє ухвалено одноголосно дати позичку в сумі $8.000 (вісім тисяч дол.) на 5% як перший морґеч на реальности Алексієви Шаршонови в Шамокін, Па.

На сім засіданнє замкнено.

Р. Слободян, гол. рек. секр.

ПОПРАВКА

до рекордового звіту У. Н. Союза за місяць серпень 1920 р.

В зіставленню в рубриці принято наново подано 73, місто 75, тимсамим кляса АА $500 збільшиться о два числа а загальне число членів з кінцем серпня 1920 р. виносити буде 12.078.

Р. Слободян, гол. рек. секр.

Новість! Новість!
Михайло Яцків.
ХРИСТОС У ҐАРНІЗОНІ
— і —
ИНШІ ОПОВІДАННЯ.
Ціна 40 центів.
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand Street.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ.

XVIII.
АЛЛЕНТАВН, ПА.

Подаємо такі проєкти під розвагу делеґатам на конвенцію У. Н. Союза в Филядельфії, Па.

1) **Вкладкова табеля** повинна зістати тасама.

2) **Календарі** як стоїть в Союзі чоловік і жінка, то давати лиш одному, бо двох однакових календарів в одній хаті не треба.

Катерина Нирка,
предсідателька сестриштва, від. 151 в Аллентавн, Па.

XIX.
ІСТ СТ. ЛУИС, ІЛЛ.

Предкладаю конвенції У. Н. Союза отсих кілька проєктів:

1) Старатися всіми силами, щоби **„Свобода"** виходила яко дневник. Думаю, що се можна легко зробити, і що на се всі члени і передплатники згодяться, бо ми і так ще не маємо справедливого українського дневника тут на чужині.

2) Щоби члени У. Н. Союза за **календар** неплатили більше як 25 цнт., та, щоби сей календар був виготовлений і розісланий найдалі до кінця грудня.

3) Старатися злучити усіх Українців тут в Америці в У. Н. Союз, щоби вже раз стати нарівні з другими народами і щоби Українці мали значіннє і поважаннє серед других народів.

Дмитро Іващук,
делеґат від. 308 У. Н. С.

XX.
ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Поважані Члени і Делеґати на 15-ту головну конвенцію У. Н. Союза!

Прошу застановитись над усіми проєктами які поміщені у нашій часописі „Свободі" і взяти під розвагу, чи вони можуть бути здійснені чи ні. Над ними треба роздумати, заки поїдеться на конвенцію. Таксамо і я даю яко член і делеґат пару слів від 168 відділу У. Н. Союза, котрі мені передано на мітінгу нашого відділу.

1) Щоби **конвенція** зачалася як найскорше у данім першім дни, і щоби зачати без всяких церковних церемоній.

2) Щоби переглянено **статут** і деякі параграфи поправити.

3) Як стоїть чоловік і жінка в У. Н. Союзі, то щоби, іно муж побирав одно число часописі, а жена щоби була виручена від того, бо одно число вистарчить для них обох. Таксамо і **календарів** щоби не висилати по два на чоловіка і жінку, тільки один для чоловіка, а жінку увільнити від тих видатків. Як та зміна увійде в життє, то сим збільшилосяби число членкинь в У. Н. Союзі.

4) Щоби усіх **урядників** вибрати нових.

5) Щоби **кандидатів на урядників** вибирали делеґати на конвенції.

6) Щоби до уряду могли увійти і ті, що не є горожанами, коли член є в організації У. Н. Союза бодай один рік, із застереженнем, що фінансовий секретар, касієр і предсідатель повинні бути горожанами сего краю.

7) **Платню урядникам** має назначувати конвенція і урядники повинні сего триматися. Враз, коли би котрий з платних урядників упоминався підвишки, по якімось часі конвенції, і через се хотів резиґнувати, то тоді піддати під голосованнє усім членам відділів. Се має бути вписано в органі Союзовім і при тім має бути подано імя і назвиско і число відділів, котрі були **за** а котрі **проти;** або виробити бальоти і розіслати по всіх відділах. Таксамо у всіх инших видатках фінансових, котрі не є ухвалені конвенцією, а заходить потреба, що треба виплатити або запомогти, треба дати під голосованнє членам і має бути в органі „Свободі" вписано, кілько було **за** а кілько **проти.** Тоді не буде наріканнє на Екзекутиву У. Н. Союза, що зле робить, бо буде чорне на білім.

8) Щодо **Молодечого Союза** то я пропонував би, щоби приймати на ту систему як було до 14. Головної Конвенції, бо дотеперішня посмертна запомога діточа, що поділена на кляси, то дуже маленька. Як дитина умре у першій своїй клясі, то нема за що ані пляцу купити. Через те уже наших українських дітий є богато вписаних по чужих організаціях, навіть і ворожих нашій народности, а як Ви, делеґати, думаєте, чи як дитина доросте до літ та котра стоїть у чужій організації, чи вона верне колись до У. Н. Союза? Я кажу, що ні, а Ви над сим подумайте.

9) Щодо органу **„Свободи"** я пропонував би, щоби виходила надалі на 6 сторін як дотепер, але треба знести усі адвертайзменти і видавати до читання більше наукових статий, а тіль-

ко зайшити одну сторону на оголошення.

10) Редактора „Свободи" змінити, а поставити такого, котрий би писав у користь самих українських робітників, як тут так і за морем, на Україні, і щоби не кидав клевет на радянську Україну і її провідників.

Николай Пащин,
член і делегат на конвенцію від відділу 168 У. Н. С.

XXI.

ОЛІЄН, Н. Й.

Товариство „Запорожська Січ", від. 363 У. Н. С. ухвалило понизші проекти і просить шановних Делегатів узяти сі проекти під увагу.

1) Редактор щоб редагував сам орган **„Свободу"**, а не давав самі передруки і протоколи замісць передовиці. Орган зробити більше робітничою часописю, бо його оплачують самі робітники.

2) **„Свобода"**, щоб надалі виходила три рази в тиждень на чотири сторонах але без оголошень за оплатою 18 центів від члена.

3) **„Свободи"** не висилати до жінок, котрі належать до Союза разом з мужами, бо два числа „Свободи" одному не потрібні. Така женщина мала би платити яких 5 центів на фонд для „Свободи". Таким способом можна защадити трохи паперу.

4) Жадаємо щоб У. Н. Союз не видавав **календарів** на кошт членів. Се є ганьба, щоб ми мусіли брати календар, котрого не хочемо. Кождий член най купить собі сам, де і коли хоче.

5) **Завідателеви органу** не дати жадних процентів від оголошень, бо відколи головний уряд дав два процент для завідателя, відтоді оголошення в „Свободі" втроє збільшились, а сим годі нести просвіту в народ.

6) **Опікунови У. М. С.** головний уряд дав завелику платню. Опікун не оголошує жадних місячних справоздань, а велику платню бере задармо, бо роботи богато немає. Отож ми взиваєм шановних Делегатів, щоб дали платню для опікуна У. М. С. не більше 45 долярів.

7) Жадаємо, щоб головний уряд У. Н Союза здав точне справозданне, кілько **вдів і сиріт дістали запомогу з тих гроший, котрі пійшли з каси У. Н. Союза**, і котрі члени складали на ту ціль, за покликом гол. уряду.

8) Бажанно було-б, щоб **головний уряд і редакція „Свободи"** трималися **одного політичного напряму**, а не змінювали його кілька разів до року.

9) Щодо головного уряду, то можна поробити деякі зміни.

За товариство „Запорожська Січ", від. 363 У. Н. С.:
Стефан Луцишин, предс.;
Гавриїл Підскальний, секр.;
Михайло Луцишин, заст. кас.

XXII.

БРУКЛИН, Н. Й.

Як уже відомо, н етільки членам У. Н. Союза в Америці але майже кождому Українцеви, ціллю Союза є: зєдинати усіх Українців в одну сильну (або велику) **організацію**. Та на жаль, до сего часу ще не всі Українці зрозуміли сю ціль. Доси ще вони не зрозуміли, яку користь приносить Союз для своїх членів, бо як би мали поняття, то не знайшовсяби ані один Українець, що не належав би до організації У. Н. Союза в Америці. Щоб сему запобігти, аби кождому з Українців тут в Америці було ясно, що то є У. Н. Союз, я вношу слідуючі проекти:

1) Щоби часопись **„Свобода"** містила більше поучаючих статтий і більше **новостий. Як оголошення поплачуються, то збільшити** часопись о 2 сторони **або і більше**. До сего часу матеріялу як поучаючого так і з новостий єсть замало, а більше оголошень розмаїтих, що жадних користий не вділюють **для читаючого**.

2) Щоби справа о видачі **календаря** для членів була рішена на конвенції делегатами.

3) **Про виплати з фонду народнього** на народні цілі щоби рішали відділи голосами **своїх** членів, а головний уряд виплатить таку суму, яку загал членів У. Н. Союза узнасть за відповідну або нічого, як нічого не ухвалить. Тоді більшість рішає дати або ні. (Також може бути зазначена головним урядом сума, яку відділи мали-б переголосувати), а тоді не буде полеміки, бо кождий скаже: „я складав і я казав дати!"

4) На **опорожнене місце котрогонебудь головного урядника**, вибраного на конвенції, що вніс резигнацію перед часом і його резигнацію принято головним урядом, як урядник не мав заступця, що заняв би місце до скінчення урядовання, щоб відділи мали право наставити кандидатів, а головний уряд покличе одного з кандидатів, котрого буде видіти за відповідного.

5) Член Союза, котрий має жену, належачу в члени або і діти дорослі, що живуть разом в однім мешканню, щоби получав **одну часопись**. А також, щоб іно один був призначений оплачувати фонд адміністраційний. Таким способом **член буде мати меньшу** оплату місячну.

6) **Податковий параграф § 167**, котрий був поправлений Головною 14. Конвенцією, в справі запомоги або відшкодовання каліцтва як рук або руки, ніг, очий, і таких інших каліцтв, треба змінити, щоби в такім разі член Союза міг получати більше винагороди ніж до сего часу єсть для члена приписано, хотяй би оказалось, що такий фонд треба і підвисшити.

7) Коли член Союза, котрий находиться у великій слабости, а слабість може потримати до 3 місяців, **затягнув вкладу** свою до Союза, то на случай його смерти, щоби родина мала право до суми, на яку померший був забезпечений, а головна каса при виплаті посмертного, щоби відтягнула суму таку, яку член довгував до головної каси. Аж як би член довгував більше ніж 3 місяці, то тратить право до посмертного.

8) Конвенція щоби відбувалася що 4 роки, бо в такім случаю можна защадити видатки і зменьшити оплату для членів щодо фонду конвенційного.

Іван Кравчук,
делегат від. 22 У. Н. С.

XXIII.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

1) Неодин з членів У. Н. С. стрічається з думкою, чи не станеться з У. Н. Союзом тесаме, що сталося з „Гайдамаками", котрі через недобір були змушені розвязатись. Ся думка навіть много Українців втручає до ріжних асекураційних компаній. Длятого 15. головна конвенція У. Н. Союза повинна подбати, щоб наша організація була сильно фінансово. З огляду на се, що **зближається час, в котрім тисячі Українців опустять Злучені Держави Америки**, дві братні запомогові організації, У. Н. Союз і У. Р. Союз стрінуться з більшими видатками а меньшими приходами. Сі дві організації поносять подвійний непотрібний розхід коли взяти під розвагу платню головних урядників, кошт офісів екзекутиви, платню підвладних відділів за салі на збори, кошти за друки, то певно начислив би тисячі місячних розходів, які згадані організації намарно тратять, бо **колиб вони були злучені в одну, то удержалисьби з половини того розходу, а друга половина йшла би до каси. Длятого члени обох Союзів повинні би застановитись над сею справою та злучити обі організації в одну.**

2) З огляду, що конвенції пожирають богато гроший, пропоную, **щоби одну звичайну конвенцію заступати через референдум, загальним голосованием, а одну скликувати на зізд делегатів**. В той спосіб конвенція з делегатів відбуваласаби що 6 або 8 літ, між котрими вполовині булаби заступлена конвенція загальним голосованием.

3) Пропоную, щоби головній екзекутиві відобрано право **виплачувати з якогонебудь фонду У. Н. Союза** на добродійні або політичні цілі. Просьби о виплату на такі цілі, а також просьби членів о виплату з фонду убогих, котрим дотепер виплачувано від 25 до 100 дол., мається предложити **до загального голосовання (рефефендум) усіх членів У. Н. Союза** на півpічнім і річнім мітінгу. До сего можна уживати органу У. Н. Союза, не конче аж спеціяльних циркулярів, коли такі дорого коштують.

4) З огяду на се, що **„Свобода"** занимається політичними справами, та згідно з волею більшости українського народу пропоную, щоби орган „Свобода" виходила в напрямі радикальнім; несла правдиву просвітну поміж своїм членам і читачам та нищила шовінізм, який під ріжними красками шкодить українському народови на дорозі до визволення.

5) Пропоную, щоби редактор чи висший заряд **„Свободи"** не грав ролі бюрократа, як дотепер, бо орган єсть членів всіх з однаковими привілеями. Тому критика за якийнебудь промах політичний редактора або кого иншого з Екзекутиви на жаданне не тілько товариства підвладного але також і поодинокого члена мається друкувати в органі „Свобода".

6) Щоб **оголошення до органу „Свободи"** від ріжних фірм не приймати, аждоки такі не будуть спровірені, що вони ведуть чесний гандель і є правдиві. Таких оголошень не повинно бути більше як на одній стороні кождоразового видання.

Андрей Сидор,
деегат на 15-ту гол. кон. У. Н. Союза.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсим подаєся до загального відома, що згідно з приписами статута У. Н. Союза, § 119, від. 126 У. Н. С. злучився з від. 78 У. Н. С. в Майнерсвіл, Па.

Згідно з приписами статута У. Н. Союза § 244, слідуючі відділи зістали суспендовані за неплаченне місячних вкладок за місяць серпень 1920 р.: тов. „Свобода", від. 194 в Ню Йорк, Н. Й.; тов. „Просвіта" Буковина", від. 204 в Бруклин, Н. Й.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 8. серпня 1920.

Р. Слободян, гол. рек. секр.

Читайте! Читайте!

Наш костумер, п. Іван Янковський, при посилці гроший свого товариша пише до нас так:

„Акрон, О., дня 10/7, 1920.

Шановний Пане: Я, Іван Янковскі, прошу Вас від себе, щобисьте приняли мого приятеля яко нового костумера понеже він уже посилав без три агенти гроші і жаден раз його рідня не отримала. Отож він віднісся через мене до Вас, щоби Ви, Поважаний Пане, приняли його і переслали йому для його фамілії так як Ви мені пересилаєте успішно.

З поважаннем Іван Янковскі".

Із повисшого листа можете переконатися, що ми пересилаємо гроші до краю скоро і під гарантією. — Посилаємо гроші по найтаншім деннім курсі. — Від зложених у нас гроший на депозит платимо добрий процент. — Продаємо шифкарти на всі лінії до краю і з краю до Америки і стараємось о пашпорти. — Полагоджуємо справи нотаріяльні. 87—

NEMETH STATE BANK,
JOHN NEMETH, Pres.,
10 E. 22ND STREET, NEW YORK, N. Y.

КУДИ ЩЕ НЕ ПОЇДЕ УРЯД ПЕТЛЮРИ?

(З львівського „Впереду").

Є легенда про Жида, вічного бурлаку. Ходить він з місця на місце та ніде довго не може остоятися. Побуде він троха то тут то там і якась невидима сила попихає його все далі і далі...

Такими бурлаками є сьогодня українські урядовці. Маю на думці Придніпрянців. Де вони вже не були зі своїм урядом? Почавши від Києва — входили й виходили з нього, пізнійше ворожа сила кидала їх до Винниці, до Жмеринки, знову до Винниці і знову до Жмеринки і до Каменця і знову до Києва, і знову до Винниці, Жмеринки, Каменця...

Були вони в Чорткові, Бучачі, Станиславові, звідтам кинула їх доля до Ланьцута, Пшеворска, Ряшева, Тарнова і знову до Станислава і знову до Тарнова...

А українську диплматичну місію в Польщі кинула та сила з Варшави, як доносить „Курєр Познаньскі", до Познаня.

І не знати, коли, як і де скінчиться та бурлачка?

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЄ

УКРАЇНСЬКА КОРАБЕЛЬНА АГЕНЦІЯ І БЮРО ВИСИЛКИ ГРОШИЙ

С. МИЛЯНОВИЧ І ВАЙЛ КО.

отсим повідомляє всіх наших костумерів, котрі висилали через нашу фірму гроші до ВІДЕНСЬКОЇ ПОЧТОВОЇ КАСИ в році 1916, а котрі ще доси не отримали своїх книжок, отже днесь якраз отрималисьмо з Відня вкладкові книжки для слідуючих людий:

Число рецепису:

6294563.	Бажан Стефан.
6293466.	Білінська Ю. Качкенович.
6265494.	Білінський Яків Мількович.
6293893.	Бочкур Федор.
6293549.	Чайковські Іван Тимкович.
4704943/4.	Черевко Дмитро.
4704940/2.	Цінурчин Федор.
6292823.	Хорушко Іван.
6293814.	Долек Ян.
6292592/3.	Дзера Стефан.
6293899.	Федоришин Іван.
6293802.	Гоголь Дмитро.
6292786.	Гнатюк Григорій.
6293819.	Легкун Мітро, Николая.
6293464.	Лемішка Гринько.
6292785.	Марушій Данило.
4705086/7	
4705092/3.	Надводний Дмитро.
6293465.	Подольскі Никола
6294550.	Савик Кость.
6293818.	Сохолотюк Іван, Теодорів.
6294562.	Сосульскі Антін.
6293002.	Венгер Григорій.
6293894.	Зелізний Афтанас.

З причини, що богато людий повиїзджало до краю, а позіставляли рецепіса у своїх знакомих, длятого хто знає з повисших людий що котрийсь з них виїхав до краю а має його рецепіс, то буде ласкав подати нам його краєву адресу як також прислати нам рецепіс які повисше є наведені, а ми сейчас вишлемо книжку до краю на його адресу. Хто доси мешкає в Америці, то також най пришле нам рецепіс і точну адресу, а ми вишлемо його книжку на регістер.

При тій нагоді повідомляємо всіх наших костумерів і знакомих, котрі походять зі Східньої Галичини, почавши від Львова на схід, щоби в сій хвилі стримались з виїздом до Галичини, з причини, що в тих околицях оперують дві боєві лінії. Почавши від Львова на захід, можна сміло їхати до краю, однак наші люди десять раз лучшеб зробили, щоби свою родину спровадили з краю сюда, як їхати на біду і нужду там до краю. Через нашу Українську Корабельну Агенцію вже поприїзджали досить людий у сім часі з Галичини, так родини як і самотні, без жадного клопоту. Хтоби хотів кого спровадити, нехай удасться до свого чоловіка, котрий знаний десятками літ у тім бізнесі та посідає всі корабельні лінії. Хвалити себе непотребуємо в кождім числі часописи, бо се без потреби. Лучше солідна, скора і чесна обслуга, як хвальба по часописях. Просимо незабути нашу адресу:

S. MILANOWYCZ & WEIL CO.,
193 GRAND STREET,
JERSEY CITY, N. J.

ЛЯЦЬКІ ПЛЯНИ КОЛЬОНІЗАЦІЇ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

(З львівського дневника „Громадська Думка").

Ні землі, ні волі.

I.

Григорій Рибак набув договором купна-продажі заключеним 1893 р. від Витовта, Северина, Ромуальда Зарицьких і Марії з Зарицьких Розлуцької, (жени гр.-кат. пароха) їх сільську посілість унаслідженy по бл. п. Модесті Зарицькім і на цій основі зістав Григорій Рибак заінтабульований як власник тіла гіп. влч. 1027 гр. кат. Липиця горішна, (пов. Суд. Рогатин).

Повновластю з дати Делятин 18. вересня 1918 судово до G 245/18 легалізованою уповажнив Григорій Рибак адв. д-ра Миколу Лагодинського з Делятина до продажі своєї посілости загального простору около 63 моргів. Др. Лагодинський, вивязуючись з уділеного йому поручення, продав у вересні 1918 р. на парцеляції поміж місцевих селян з Липиці горішньої посілість Рибака, при чім не робив ніякої ріжниці на народність і обряд купуючих. Через тодішні відносини комунікаційні др. Лагодинський не зізнав на річ набувців контрактів і не вспів сього зробити, бо в маю 1919 скоропостижно помер.

Субститутом адв. д-ра М. Лагодинського зістав установлений Палатою адв. у Львові адв. др. Лев Бачинський (декр. з 10. Х. 1919 ч. 3936), який дня 21. мая 1920 підписав контракт як субститут адв. д-ра М. Лагодинського, повновласника Григорія Рибака.

Згідно з постановами цісарського розпорядку з 9./VIII. 1015 ч. 234 В. д. з. внесли набувці посілости Григорія Рибака: Марія Олійник і 25 тов. в половині червня 1920 поданне до Комісії для обороту грунтами при пов. суді в Рогатині о затвердженнє контрактів.

Одначе патріотичний суд в Рогатині узнав себе некомпетентним до полагодження повисшого внеску, відступив, не знати на якій підставі — дотичне поданне гол. Урядови Земському, який прислав Марії Олійник і тов. залучене під 1 (у відписі) письмо.

Марія Олійник і тов. набули посілість рустикальну, се слідно з предложених контрактів, в яких зізваляється на впис права власности в книгах грунт. ведених при повітовім суді, на основі проте навіть польського закона з 5. ІХ. 1919 ч. 73 Д. з. до позбуття рустикальної посілости не є вимагане зізволенне гол. Уряду Земського. В данім випадку договір заключено 1918, значиться перед силою обовязуючою польського закона, а се рівнож слідно з документів предложених Комісії для обороту грунтами при повіт. суді в Рогатині.

Та все те не обходить панів кольонізаторів з рогатинського суду і п. д-ра Генрика Савчиньского! Їх завданне недопустити за всяку ціну, щоб ні пяди землі не міг купити український мужик навіть від Українця.

II.

Одержуємо відпис такого документу:

Glówny Urząd ziemski. Biuro krajowej komisyi dla obrotu ziemią we Lwowie.

L. or. 1071/20. Lwów, dnia 22. czerwca 1920.

W odpowiedzi należy powołać się na L. or. Gmach sejmowy.

Do PT. Maryi Olejnik i tow. do rąk adwokata d-ra Jana Sanockiego w Nadwórnie. Przed merytorycznem załatwieniem podania z dnia 17. czerwca 1920 r. Lo. 1071, w sprawie parcelacyi realności w kl. 1027. ks. gr. gm. kat. Lipnica górna wzywamy do przedłożenia następujących dokumentów:

1) wyciągu hip. dóbr, wzgl. realności będącej przedmiotem parcelacyi, 2) arkusza posiadłości gruntowej dóbr parcelowanych, 3) planu parcelacyjnego, uwidoczniającego położenie i dostęp do parcel sprzedanych, 4) urzędowych dowodów, że nabywcy są poddanymi Rzeczypospolitej Polskiej, 5) urzędowych poświadczeń, a) ile kupujący dotychczas posiada gruntów i jak daleko są one położone od pól nabywanych na parcelacyi, b) jaki był stosunek kupujących do wojska, c) czy nie kupują dla celów spekulacyjnych, d) wiek kupujących i wyznanie, 6) pełnomocnictwa, upoważniającego do sprzedaży, imieniem właściciela, 7) 26 odpisów kontraktów kupna-sprzedaży dla zbioru dokumentów, wyraźnie i czytelnie sporządzonych.

Dopiero tak uzupełnione podanie będzie mogło być przedmiotem rozważań Kraj. Komisyi obrotu ziemią we Lwowie. Termin prekluzyjny oznaczony w art. 5. Rozp. Rady Min. z dnia 1/IX. 1919. (Dz. ust. N. 73/19. poz. 428) liczyć się będzie od dnia przedłożenia żądanych dokumentów.

Biuro Krajowej Komisyi dla obrotu ziemią we Lwowie. Dr. Henryk Sawczyński.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВІСТИ З ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

(На підставі старокраєвих часописий).

ТУСТАНОВИЧІ, ДРОГОБИЦЬКОГО ПОВІТА.

Після численних перепон та важких трудів відграв місцевий кружок в неділю, дня 8-го серпня с. р. в салі Шпрехера, І. Тобилевича: „Безталанна". Се перша в цілому дрогобицькому повіті українська вистава. Мабуть тому коштувала вона чимало труду і часу, бо аж... 4 місяці! Дружина кружка „блукала" по горах і вертепах, щоби знайти місце на проби. Відповідного будинку в Тустановичах нема. Був, але і той заняла жандармерія. На думці — читальня „Просвіти", яка від приходу польських війск не проявляє ніякої діяльности.

Чистий дохід 3.367 м. розділено в сей спосіб: **на голодуючих Гуцулів 700 м., на фонд вдів і сиріт 400 м., на „Дім інвалідів" 200 м., на місцеву парохію 250 м.** Бідному бувшому дякови, а тепер каліці Ю. Королишинова 200 м. Решта зісталися в касі „Кружка" на закупно театральних убрань тощо.

Також зібрано підчас представлення на „Рідну Школу" понад 300 м. Передтим збирали ученики й учениці в неділі коло церкви. Зібрано разом 1.273 м. і 19 кор.

Вкоротці буде виставлена „Суєта" Тобилевича.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що трикартальний мітінг відбудеться дня 19. вересня о годині 12.30 пополудни, в домі У. А. Горожан при 822 Норт Френклін ул. Всі члени мають ва тім мітінгу явитися. Справа дуже важна зглядом братського балю, котрий відбудеться 25. вересня. Неявившийся член підпадає карі після ухвали братства. — І. Федор, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217. повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в четвер, 16. вересня, в церковній гали під числом 303 Гудсон Аве., точно о годині 7.30. Кождий член має явитись і виповнити свої належитости, бо в противнім разі буде караний або суспендований. Обовязком кождого члена подбати про приєднанне нового члена. — Н. Пасвак, предс.; К. Шевчук, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 34, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що звичайний мітінг відбудеться дня 19. вересня, о 2-гій годині пополудни, в Українській гали під числом 2306 Іст 30-та ул. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг, бо є кілька справ до полагодження. Будемо приймати нових членів до У. Н. Союза після статута, а до братства після ухвали.— Т. Пик, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінг відбудеться дня 19. вересня, точно о годині 3.30. Проситься членів прибути на означений час. Пора зрозуміти свій обовязок і прийти на мітінг, бо шкода оголошення давати до часописи, а члени однаково не приходять. Се така байдужність членів. Заразом повідомляється довгуючих членів, щоби вирівнали свої довги, бо в противнім разі зістануть виключені. — Т. Галька, секр.

ВІЛКСБЕРИ, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, подає до відома, що квартальний мітінг відбудеться 19. вересня в гали церковній. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів, аби явилися на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член підлягає карі $1.00, а урядник $2.00. — М. Ільків, предс.; П. Кондрацький, кас.; А. Андрушко, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 18. вересня, о годині 7-мій вечером. Пороситься всіх членів явитись на мітінгу, бо є дуже важні справи до полагодження. — З. Вітяк, предс.; П. Стецик, кас.; В. Колодрубець, секр.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ.

Робітничі палати в Австрії.

Розпорядком міністра суспільної опіки вводиться в Австрії робітничі палати. В кождому краю Австрії буде утворена одна палата, а всі робітники в данім области творять одну виборчу групу. Палати будуть находитися в столицях країв, а для Форарльбергу буде у Фельдкірхен. До робітничої палати у Відни буде вибиратися 100 членів, в Лінцу 40, в Сольногороді 30, в Інсбруку 36, у Фельдкірхен 30, в Градці 48, в Цельовці 30 членів. З цего припадає на робітничу секцію у Відні 75 мандатів, лінцку 30, сольногородську 23, інсбруцьку 27, фельдкірхенську 23, градецьку 12, цельовецьку 30 членів.

Нові робітничі часописи в Чехословаччині.

Центральний союз торговельних і промислових організацій в Празі рішив видавати для своїх членів крім чеського і німецького ще й мадярський часопис „А маганальжальмазот" (Приватний орган), якого перше число вийшло 1. липня. Є це побіч професіонального часопису „Уторо", видаваного краєвою професіональною радою в Розембергу, другий борець класових робітничих засад на мадярській мові в Чехословаччині. Союз сільського робітництва рішив видавати побіч чеського „Земедель-це" часопис „Земероботнік" на словацькій мові. Редактором буде т. Скотек.

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЄ!

Ми зірвали зносини з банками в Галичині, котрі зволікують з виплатою посилок. Банки, з котрими ми навязали нові зносини, виплачують посилки без найменьшої проволоки. Від гроший, котрі ми вислали через ті банки перед двома місяцями, вже маємо посвідки з власноручними відписами людий, кому гроші вислано. Се доказ, що гроші доручено. Тому радимо Вам, як посилаєте гроші до краю, і як хочете, щоби вони були на час доручені, посилайте їх тільки через наш Банк, котрий за кождий цент гарантує.

4% - - - - - ОЩАДНОСТИ - - - - - 4%

ВКЛАДАЙТЕ СВОЮ ОЩАДНІСТЬ В НАС НА 4% РІЧНО. ПРОЦЕНТ ПЛАТИМО КОЖДИХ ШІСТЬ МІСЯЦІВ. НАШ БАНК ПІД КОНТРОЛЕЮ ДЕРЖАВНОГО УРЯДУ. ВАША ОЩАДНІСТЬ В НАС ЗАГАРАНТОВАНА НАШИМИ ЗАСОБАМИ ПЕРЕВИСШАЮЧІ СУМУ $1,600.-000.00. ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО ДО КРАЮ НА ВСІ ПОСПІШНІ КОРАБЛІ ВСІХ ЛІНІЙ І ПО СТИСЛО КОМПАНІЧНИХ ЦІНАХ, СТАРАЄМОСЬ О ПАШПОРТИ, СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ ДО АМЕРИКИ, І.Т.П. ПАМЯТАЙТЕ НА АДРЕСУ:

STANDARD BANK
ДАВНІЙШЕ **LEDERER'S BANK**
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

Dr. M. SMITH,
16 E. 7th ST., NEW YORK.
коло Церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Tel. Orchard 6072.

ЛІЧИТЬ УСПІШНО ВНУТРІШНІ НЕДУГИ І МУЩИН І ЖЕНЩИН
Також лічить недуги скірні, жолудка і крови. Застосовує наймодернійші електричні апарати.—Експерт-акушер —віддає услуги при породах. 92—

Години урядові: від 8. до 10. рано, від 1. до 2. в пол. і від 6. до 8. веч.

ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ ЩО

НАЙБІЛЬШИЙ СЛАВЯНСЬКИЙ БАНК В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ

BOSAK STATE BANK

B SCRANTON, PA.

Обслужить Вас як найчеснійше і як найточнійше.

У НАС -- можна складати свої ощадности почавши від одного доляра і ми платимо 3%.

У НАС -- можна посилати гроші до всіх частий світа, крім країн обнятих війною.

У НАС -- можна виміняти або купити гроші всіх держав по найнисшім деннім курсі.

У НАС -- можна набути шифкарти на найліпші кораблі, коли хочете їхати до краю.

У НАС -- можна купити шифкарти для родини, коли хочете спровадити до Америки.

У НАС -- можна полагодити судові і нотаріяльні справи совісно і вдоволяючо.

ПОРАДА ДАРМО

Зайдіть до нас, або пишіть в рідній Вашій мові по всякого рода поради і інформації на адресу 08-11,13-18

BOSAK STATE BANK, SCRANTON, PA.

ЗАБЕСПЕЧІТЬ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ

СЕ ВАШ НАЙБІЛЬШИЙ МАЄТОК.

Запорови належить приписати причину більшої части всіх менших слабостий. Більшість з них можна уникнути через старанне догляданищ органів травлення і органів асиміляційних. 07-18

БОСАКА ГІРКЕ ВИНО

уживано понад чверть століття скрізь по Америці. Воно є найбільше успішним тоніком, помічним при травленню, збільшує апетит, прочищує кров і держить тіло в самім накращім стані.

Ваш аптикар і Ваш склепар все його має, однак застережіться при купованню, щоби дали Вам лише правдиве Босака Гірке Вино.

BOSAK
Manufacturing Co.
SCRANTON, PA.

12 ФЛЯШОК $14.00, 6 ФЛЯШОК $7.50, 1 ФЛЯШКА $1.50

ШИФКАРТИ

купують тисячі Українців до краю і з краю до Америки тільки в АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКІМ БЮРІ в Філаделфії тому:
1. Що кождий Українець єсть певний що він непереплачує одного цента за шифкарту.
2. Що кождий хто їде до краю від нашого Бюра в порті чекає на корабель тільки 24. години.
3. Що на кождого нашого пасажира наш чоловік чекає на стації колейові в Ню Йорну або в Філаделфії і єсть певний що жадні несовістні агенти його не одурять.
4. Що ми наказуємо кождому нашому пасажирови невиміновати гроший; другі несовістні агенти примушують.
5. ТОМУ ЩО МИ КОЖДОМУ ВИРОБИМО ПАШПОРТ В ПРОТЯГУ КІЛЬКОХ ДНЯХ; ПРОДАМО ШИФКАРТУ І ВИГОТОВИМО ВСІ ПОТРІБНІ ПАПЕРИ ЛИСТОВНО ТАК ЩО ВИ НЕМУСИТЕ ТРАТИТИ АНІ ОДНОГО ДНЯ В СВОЇЙ РОБОТІ.
6. Кождий Українець знає що як він купує шифкарту в свойім Бюрі таким добродійством він помагає свому товариствови а не чужому агентови.
За чесну обслугу нашу вам посвідчить кождий Українець в Філаделфії і околиці. В протягу кількох місяців поїхало ВІСІМ ТИСЯЧ Українців до краю від нашого Бюра отже свідків досить.
Приходіть або пишіть до: 110са—

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.,
322 NORTH 8TH STREET, PHILADELPHIA, PA.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

РОДИМЦІ! Заки віднесетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки длятого, що мабуть родились на Україні, або до таких, що забогато обіцяють, удайтесь устно або письмено до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власнім будинку і полагоджує висше згадані справи найтаньше, найскорше і під повною ґваранцією.

T. J. HRYCEY & CO., 328 S. 4TH ST., PHILADELPHIA, PA.

МИ ТЕПЕР ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ І ЗЕЛІЗНИЧІ ТІКЕТИ ВПРОСТ ДО
ЛЬВОВА – КРАКОВА – ЧЕРНОВЕЦЬ

та инших місцевостий України і Буковини і відсилаємо наших людий НАЙЛУЧШИМИ кораблями впрост до РОДИННИХ МІСЦЕВОСТИЙ скоро і безпечно, так що ніхто, ідучий від нас, не має ніякого клопоту підчас подорожування до рідного краю.

Хочете щасливо і скоро дістатись до рідного села чи міста, звертайтесь до нас.

Не вагайтесь довго, не чекайте й не пропускайте, мимо доброї нагоди, щасливо і скоро заїхати до рідного краю.

Заобезпечуйте собі завчасу місця на кораблях, присилаючи сейчас шифкартовий завдаток в сумі 20 долярів, а ми Вас відправимо до краю, тоді, коли захочете їхати.

Коли мусите зараз їхати до краю, то негайно порозумійтесь з НАШИМ БАНКОМ І НАШОЮ АҐЕНЦІЄЮ КОРАБЕЛЬНОЮ, яка відіслала більше число Українців до краю ніж яка инша аґенція в Америці.

Понизша фотоґрафія є найкрасшим доказом того.

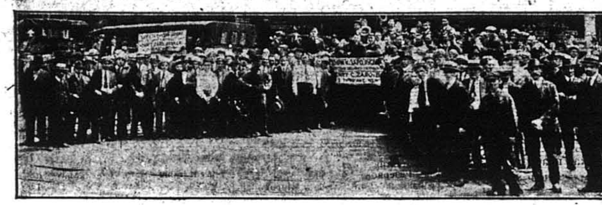

Ся фотоґрафія представляє послідну партію, в 300 людий, відправлену нами недавно до рідного краю.

Хочете СПРОВАДИТИ скоро і певно ВАШУ РІДНЮ з краю, чи Ваших знакомих, звертайтесь до нас і в протягу кількох тижнів Ваші рідні чи знакомі будуть тут. Ми вистараємось всі потрібні для подорожуючих документи і заопікуємось ними заки вони сюди прибудуть. Бо ми маємо своїх репрезентантів у Львові, Кракові і Варшаві і вони дають всяку потрібну пораду подорожуючим.

Хочете ВИСЛАТИ СКОРО І ПЕВНО ГРОШІ ДО КРАЮ, зверніться до нас. Ми вимінюємо гроші після біжучого щоденного курсу і ПЕРЕСИЛАЄМО ДО КРАЮ ТЕЛЕҐРАФІЧНО І „БАНКОВИМ ДРЕФТОМ" як найскорше і найпевнійше і з повною ґарантією. За кілька тижнів по висланню гроший дістаємо з краю посвідчення і власноручний підпис особи що одержала гроші.

ШИФКАРТИ продаємо на всі лінії корабельні по компанійних цінах.

Зголошуйтесь особисто або пишіть до найбільшого Українського Банку в Америці, на адрес: 79—

HENRY C. ZARO, BANKER
39 Cooper Square, New York, N. Y.

DEPT. U. F.

Іван Макаренко.

КУБАНЬ.

Кубань — молода країна. Виросла і розцвіла вона властиво на протязі останніх скількох лише десятиліть. Розвиваючись інтенсивно у всіх галузях, Кубань не кричала про себе. Жила тихо і непомітною невтомною працею над розвитком своєї економіки і культури досягала величезних наслідків, які дивують кожного, хто пильно і обєктивно пізнає і спостерегає її.

Але вона лишилася незнайомою не тільки для зовнішнього світа, а і для самої старої Росії, частиною котрої вона була. Від зовнішнього світу Кубань була закрита тінью неграбного велетня Росії. Сама-ж Росія, навіть найкраща частина її суспільства, не помітила велитенського росту Кубані, тому що Росія взагалі мало цікавилася долею своїх провінцій і тому також, що розвій Кубані ішов дійсно надзвичайно швидко.

Між тим Кубань, як економічний фактор, в останні роки перед світовою війною, почала грати дуже солідну ролю, постачаючи наринок кольосальну кількість продуктів мішко і широко поставленого сельського господарства і потребуючи силу продуктів, чужої для неї, індустрії.

В часи-ж революції народ Кубані виявив стілько державного розуму, історичного чуття і відваги в боротьбі за свої права, що здавалось би, про не мусить знати весь світ. Але і тепер Кубань лишилась скромним маловідомим героєм. І це в той час, коли, наприклад, в скілько раз менша і значно слабша економічно Естонія притягає увагу всього світу і видвигається в ряди суверенних держав. Мимо волі починає здаватися, що відносно Кубані коється велика історична неправда.

Справедливість вимагає одмінити, що деякі відомости про Кубань циркулюють в колах, більш менш цікавлячихся нею.

Але на жаль ці відомости часто такі далекі від дійсности, що ліпше їх зовсім би не було.

Без сумніву ці помилки і недочоти мусять бути виправлені вимогами життьової потреби, як з точки погляду інтересів Кубані, так і загально світових.

Умови мирового господарства і міжнародньої політики вимагають, щоби при вирішенню тих або инших питань міжнароднього життя були докладно обраховані всі фактори, маючі значіння в економічнім і політичнім життю народів.

Але будучи далеко від Кубані, не маючи під рукою всіх необхідних матеріялів і працюючи в виключних обставинах, неможливо дати повну картину цієї країни. В питанню-ж про героїчну добу боротьби з імперіялізмом [illegible]ської Росії приходиться полагатися головним чином на память і на [illegible] авторові, в силу його офіційного становища*), прийшлося бачити і знати багато, не виключаючи иноді і закулісної сторони.

І взявшися по настоянню редакції „Волі" за перо, автор мабуть не зможе дати читачеві більше, ніж кістяк, котрому потім, по мірі одержання матеріялів, прийдеться надати плоть.

В силу необхідности, описуючи добу боротьби Кубані на протязі останніх трьох літ, приходиться згадувати тих чи инших осіб. Але хай читач не нарікає, коли ті особи не будуть гаразд окреслені, зхарактеризовані. Це вперше — обовязок будучих поколінь. А друге — притримуючись того погляду, що історичними подіями керують не окремі люди, а закони історії; що ріжниця між окремими особами зводиться власне до питання про степінь талановитости і щирого відношення до загальної праці і, приймаючи на увагу, що ріжниця в політичних поглядах цілком натуральна, автор є цілком вільний від захоплення одним з них, як і від злости і жадоби помсти до других, і знаходить непотрібним давати характеристики, біографії і т. п. На першому плані події і обєктивні її причини, а не людина, яка може тільки гальмувати нормальний хід подій, або спріяти йому.

Врешті прошу всіх, у кого в розпорядженню мається відносно цих подій які небудь матеріяли, не одмовити надіслати їх мені, щоби мати змогу поповнити картину подій на Кубанщині фактичними даними і виправити небажані помилки і хиби.

Все буде з подякою використано, тому, що мета наша не тенденція, а правда, яка-б вона не була.

*) По волі народу Кубані і в силу обставин авторові прийшлося брати участь в роботі Тимчасового Кубанського Комітету (лютий—березень 1917 р.); бути делегатом від Кубані на першому всеросійському зїзді представників козачих земель (кінець березня 1917 р.) і бувати головою делегації цього зїзда, котрій було доручено безпосередньо ознайомитись з тим, що з себе уявляє Петроградський Совіт Робітничих і Солдатських Депутатів (склад і напрямок діяльности, взаємовідносини з тимчасовим урядом); бути членом всіх народних представничих зібрань Кубані 1917, 1918 і 1919 року; бути членом Кубанського Краевого Виконавчого Комітету до дня його розпаду (квітень, травень, червень і перші числа липця 1917 року); бути товаришем голови Кубанського Військового Уряду (квітень—вересень 1917 року), а потім головою того-ж уряду (жовтень—перші числа листопаду 1917 р.); бути старшим Заступником (фактично майже завше головувати) голови Обєднаного Уряду Південно-Східного Союзу і стояти на чолі його управління по справам фінансовим, шляхів і зовнішних зносин і в той же час (друга половина листопаду 1917 р. — листопад 1918 р.) бути, згідно конституції Півд.-Схід. Союзу, членом Кубанського Краевого Уряду; бути членом всіх конференцій представників народів Південного Сходу (1917 р.); брати участь, як делегат Кубані, в Державній Нараді в Москві (серпень 1917 р.); бувати на засіданнях і брати участь в дискусіях Великого Донського Кругу (кінець серпня — половина вересня 1917 р.), коли тимчасовий уряд обявив Дон „мятежным"; брати участь в Кубанськім ледянім поході (28. лютого—5. травня 1918 р.); одним з двох голов (другий голова ген. Лукомський, посол ген. Врангля в Царгороді) согласительної комісії, котра розбірала непорозуміння Кубані з командуванням добровольчої армії (листопад 1918 р.); брати участь у всіх сесіях Південно-Російської Конференції (липень—листопад 1919 р.), а також в переговорах з уповажненими ген. Денікіна і, в ролі одного з трьох предсідателів конференції (другі два — В. А. Харламов і В. І. Баскаков), в переговорах з г. Денікіним; бути Кубанським Краевим державним контрольором (грудень 1918 р. до цього часу); бути головою Кубанської Краєвої Ради і т. д. і т. д. — Редакція.

Історично-географічний нарис.

I. Природа.

Кубань займає північно-західну частину Кавказу між 46° 46' — 43° 12' північної широти і 54° 19' — 60° 25' східної довготи і лежить в межах: з півдня — Кавказ, з півд. заходу і з заходу — Чорне і Азовське моря, з півночи — річка Єя з притоком Кугоея і на сході межує вона зі Ставропольщиною і Терським краєм.

Таким чином географічне положення цієї країни надзвичайно корисне: клімат середній, змягчений морем, і безпосередній звязок морем зі світовим ринком.

Загальна площа Кубані 83.896.1 кв. верств,*) або 8,739.185 десятин, або 95.403 кв. кільом., себто по своїй площі ця країна превищує Португалію (91.948 кв. км.), більше як двічі Швайцарію (41.298 кв. км.) і більше в купі взятих Голяндії (34.186 кв. км.) і Бельгії (29.452 кв. км.).

По устою поверхні Кубань ділиться на дві частини:

а) північну, яка уявляє з себе гладку рівнину, злегка покату у північно-західному напрямку, яка сходить майже до морського рівня і

б) південну, захвильовану зпочатку предгірям Кавказа, яке підіймається все вище і вище, сягаючи до найвищої частини Кавказських гір, разом з Ельбрусом (давно погаснувший старий вулкан).

Північна частина — найбогатший в світі чорноземом, до півтора метра товщи, під яким лежить льос глибиною в скілько десятків сяжнів. По цьому степу тече цілий ряд степових річок з ледви помітною течією, які вливаються в Азовське море. Вітри в більшости північно-східні, а потім південно-західні і західні. Перші несуть зимою холод (з Сібіру) а літом спеку; другі зимою значно знижують холод (иноді трапляється у грудні вбиратися в весінню одіж), а літом з Чорного і Азовського морей — прохолоду і вохкість. Середня температура зими — 2 до 4°, а літа + 22—23° по Цельзію. Панууюча погода — соняшна. Осадкова середина в рік коло 500 міліметрів.

У берега Азовського моря тягнеться сіть заток і озер (ті і другі зовуться лиманами) з прісною або солоною водою, залежучи від того, чи вливаються в них річки, чи ні. Лимани — наслідки поступового зменшення Азовського моря, яке, відступаючи від берегів, утворює — лимани і озера. В районах лиманів земля часто буває заболочена (до 200.000 десятін) і поросла очеретом, або иншими водяними рослинами. По словам фаховців ці лимани уявляють з себе найкращі природні садки для розведення риб. Азовське море мілке (середня глибина 33 фута). Води його мають соли в 2 рази менше, ніж води Чорного моря; у берегів часто замерзає.

На протязі майже цілого берега Азовського моря тягнуться лічебні мінеральні грязі, котрі з давних часів використовують місцеві мешканці (головно ревматики). В м. Єйську підчас робот артизіанської керниці, відкрито сірчане джерело, яке з 1915 р. дає мінеральну воду дуже високої якости. Скілько років раніш у тому-ж місті був знайдений світильний газ. Ще не так давно, всього яких-небудь три чверті століття назад, вся північна частина Кубані була чудовим диким степом, порослим травами високою в людський зріст. Місцями степом ішли невеличкі гаї з ліщиною, диким міндалем, та дерезою. Степи мали величезну кількість кормових рослин і разом з річками і лиманами давали добрий захист ріжноманітній дичині (лебіді, гуси, качки, бекаси, ібіси, кулики, фазани, дрохви і сила инших, дикі свині, кози, лисиці, вовки, зайці і т. п.). У північно-східним закуті водилися дикі коні. У водах було повно білої і красної риби. Тепер весь цей степ взятий під пашу, також і частини бувших болот. Лиш 185.000 десятин лишилися вільними, бо вони ще не висушені. Звичайно за останні часи якість землі в деякій мірі погіршила, так як і дичина вже не плодиться в такій кількости, як раніш. Цілком иншого характеру є південна частина країни. Головні снігові верховиття і ледники Кавказу з пригірям і гірними долинами і проваллями переходять помалу у широкі долини. Вічна крига, потім алпійські пасовища, могутні хвойні ліси, мішані ліси з великою кількостю плодових дерев поступово зміняються кущами і далі переходять в безкрайій степ. Гірні ліси дуже могутні; чинар, дуб, сосна часто зустрічаються до 70—80 метрів висоти. Склони гір місцями укриті тонким, але дуже родючим чорноземом.

Велика кількість гірних річок заключає в собі кольосальний запас енергії, яку, дякуючи особистим природним умовам, легко використувати.

Дощів і снігів тут випадає більше, ніж у степовій частині відсотків на 45.

Клімат такий же ріжноманітний, як і устрій землі, але загалом здоровий. Деякі райони, напр. Теберда, найкращі пункти для лікування сухотних і слабогрудних. Є винятки і в противлежний бік, як у низовях річки Кубані, де вохке повітря дає малярію. В лісах і гірних пасовисках, що місцями ще зовсім дикі, лишилося до тепер дуже багато дичини, між котрою зустрічаються дуже цінні породи, напр. бобри, зубри. Прилегаюча частина моря багата ріжноманітною рибою. Гори Кавказа і Кубані ще не зовсім досліджені, але і ті матеріяли, що маються, кажуть, що вони богаті ріжними мінералами і рудами. Найбільшою природною цінностю Кубані є мінеральні води: ріжноманітні джерела сірчані, вуглекислі, щолочні, йодистощолочні, залізисті і инші.

Взагалі природа багато обдарувала Кубань стоїми дарами. Але це молода країна, недавно кольонізована, і місцеві мешканці, не дивлячись на працездатність і енергію, не встигли ще розробить всі багатства краю, і він ще далеко не вивчений наукою. Є багато таких кутків, де крім 2—3 відважних туристів ще ніхто не бував. Наприклад в долини Зогдан, яка видається своєю дивною дикою красою, крім великої кількости медведів, оленів, алпійських серн, водяться такі рідкі тварини, як бобри і зубри. Росте в ній також дике жито. Але туди нема жадних дорог і добратися надзвичайно трудно.

II. Населення.

Памятники доісторичного і історичного життя народів свідчать про те, що з найдавнійших часів, з доби печерної людини, Кубань, на протязі всіх послідуючих довгих віків, приваблювала до себе людей, котрі часами вели тяжку боротьбу за право життя у ній і користування богатою природою.

Але Кубань лежала на великих історичних шляхах, по яких тяглися на захід від часу до часу дикі орди і дощенту руйнували все по дорозі. І доби культурного розвою не раз змінялися повною розрухою і одичанням.

Так наприклад в половині VI. віка до Р. Х. на місці теперішньої Кубані існував цілий ряд богатих і культурних в тих часах міст — Фанагорія, Кепи, Гермонасса, Кіммеріон, Коройндама, Сіндік, Бати, Торік і инші. Здавалося, що країна міцно приєдналася до культурного світа і надалі.

Але-ж з VI. по Р. Х. мандрівники-вояки помалу розграбували і зруйнували всі осередки культурного життя. Кубані випала сумна доля зустрічати перші і самі страшні навали дикунів.

Коло X. віка по Р. Х. культурне життя знову намагалося піднятись на Кубані. І творилися великі міста, як Матраха (або Матрега, Таматраха, Тмутаракань по славянським літописям, а по турецьким Тамань), яка вела широку торговлю з найдальшими краями і була один час столицею князів — намісників чернигівських. З приходом же монголів все знову завмерло.

Коли могутня волота орда розпалася на малі слабі частини, в межах Кубані знов повстають під протекторатом венеціанів і генуезців слідуючі центри — Мапа (приблизно на місці теперішньої Анапи), Бата (Новоросійськ), Матрика (Тамань), Копа недалека від устя р. Кубані. Звідци в великій кількости вивозилося в ріжні краї масло, риба, ікра, віск, хліб і т. и. На схід від цих міст жили зихи (черкеси) а по полях мандрували татари.

В 1475 р. Кубань була завойована турецьким султаном Магометом II. і знову культурно-економічне життя завмерло на ряд віків. Хижацтво та розбій були головною задачею турків, татар та черкесів. Підчас панування турків, татари і черкеси не вели війни, лише від часу до часу робили наглі наскоки, забираючи „ясир" — християн полонених і грабуючи майно, на що Турки дивилися кріз пальці.

Цілком зрозуміло, що мирне життя при таких умовах не могло бути, і тому пожежа кривавої боротьби на Дону і Україні не вгасала на протязі скількох століть.

В цій боротьбі, иноді зза спини татар чи черкесів, иноді й отверто брала участь Турція. Становище України і Дона погіршувалося наступами з півночи зміцнившоїся Москви і Польщі. Знесилившись в нерівній боротьбі Дон і Україна не утримались в самостійности і приєдналися до Москви. Зміцнившися таким чином ще більше Москва надалі продовжувала боротьбу з Турцією і Татарами, поки не примусила їх в кінці XVIII. в. уступити всі береги Чорного і Азовського морей і степову частину Кубані. Татари які мандрували тут, пішли на схід, і вся північна частина Кубані лишилася вільна. Лише в південній частині її лишилися черкеси, підвладні Турції.

Самодержавна, з централізованим до останньої міри правлінням, Московщина почувала себе міцною, і її царі, що звикли безмежно і свавільно розпоряджуватися життям і майном своїх підданців, не могли звичайно примиритися з істнуванням таких неслухняних зявищ, як наддніпрянське козацтво, яке мало віками утворене внутрішнє правління і дужу військову силу. І центр запорожнього козацтва в 1775 р. по наказу Катерини II. був зруйнований. І навіть імя запорожського війська наказано було віддати забуттю.

Козацькі землі були роздані поміщикам, а самі вони віддані в кріпацтво т. и. Але не всі козаки злякалися царської сили і лишилися на місці. Воля і право на свобідне демократичне самоврядування було найвищою святинею козаків. Біля 5.000 їх втікло від царського війська вниз по Дніпру до Туреччини, воліючи бути під владою Турок, ніж під скіпетром „православної цариці". Всі вони пізніш, коли козакам були повернені права, вернулись назад. Але це зявище найкраще свідчить про те, які глибокі коріння мали в козацтві ідеї рівности і волі.

Зруйнувавши козацтво, Московщина скоро зрозуміла, яка велика помилка була зроблена, тому, що без нього вона не в силі боротись з мусульманами. Наддніпрянське козацтво було відновлено під назвою Чорноморського війська, котрому, згідно бажанню, була дана Кубань. В 1792 р. козаки чорноморці осіли тут зі своїми родинами, кількостю 17.000 вояків. В 1794 р. до них приєдналася частина донських козаків в кількости 2.500, утворивши 10 станиць в межах Кубані (Усть-Лаба, Ладожська і т. д. на правім березі р. Кубані) і дві в межах Терщини. Так почалася колонізація Кубані. Далі ряди козаків постійно поповнювалися все новими поселенцями. Врешті в 1828 р. на чолі з атаманом Гладким зявилися майже всі козаки, що пішли в 1775 р. до Туреччини. Нині в межах Кубані козацького населення налічується до півтора міліона.

Тяжка семидесятилітна війна з горцями, які свої гірні гнізда боронили з надзвичайною відвагою і героїзмом, скінчилася лише в шестидесятих роках XIX. ст. Горці мусіли відступити. Частина їх пішла у Туреччину до своїх одновірців, друга лишилася на місцях і в межах Кубані, де їх налічують тепер до 150.000.

Відносини між горцями і козаками дружні. Характерною рисою Кубані є концентрація сільського населення по великих пунктах. Так переважаючими являються станиці з населенням вище 10.000 душ. Не рідкі станиці, де жие до 25.000 мешканців. Мало-того. Мається цілий ряд станиць з населенням вище 35.000 (Староминська, Старощербинівська, Уманська, Славянська і т. д. і хутори Романовський 45.000 і Тихорецький 35.000).

Одмічений факт скупчення населення по крупним пунктам мало і має велике значіння в культурнім, економічнім і політичнім життю країни. Але про це далі.

(„Воля").

*) По даним статистика і члена Академії Наук Ф. А. Щербини.

Прим. авт.: В меморандумі Української Делегації в Парижі, що в 1919 р. був поданий Мировій Конференції, територія Кубані визначена в 54.000 кв. км. Ця цифра — якесь непорозуміння. Делегація, користуючись даними п. Мирона Кордуби (Le territoire et la population de l'Ukraine. Berne, 1919), який визначає площу Кубані в 53.160,5 кв. км., очевидно не помітила, що автор мав на увазі тільки чотирі відділи Кубані (Катеринодарський, Єйський, Кавказський та Таманський), крім яких є ще три відділи. На карті-ж, яка приложена до Меморандуму, Делегація захоплює всю Кубанщину.

U.S. MAIL STEAMSHIP CO. INC.

S. S. "SUSQUEHANNA"
З НЮ ЙОРКУ ВПРОСТ ДО
БРЕМЕН і ҐДАНЬСКА
ДНЯ 22-го ВЕРЕСНЯ

Кабіна до Бремен від $175 до $200, до Ґданьська $225
Третя кляса до Бремен $125 до Ґданьска $135
Доплата податку военного $5.00.

Голоситись до:
45 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
або до місцевих агентів. 94—

Др. КАУФМАН
ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузі, прийдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся на Вашій недузі, чи Вам лічене що поможе.

Др. Кауфман ЛІЧИТЬ всі отсі недуги: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лічить новою машиною приміняючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лічить затроєня і неправильности крови, ревматизм, ломане костий, болї голови, завороти, болї крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, параліж, випадане волося. Лічить всї жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

S. M. KAUFMAN 111 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Год. офісові: що дня від 9. рано до 8. веч., в неділю від 8. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352.

КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ

ДР. РУССЕЛЬ

Першою річею, яку Ви хотіли би знати є „ДЕ НАЙТИ ДОБРОГО ЛІКАРЯ".

Коли Ви звернете свої кроки до офісу Д-РА РУССЕЛЯ, 176 EAST JEFFERSON AVE., ОДНІ ДВЕРІ НА СХІД ВІД ВУДВАРД ЕВЕНЮ, ДІТРОЙТ, МІШ., там найдете без втрати часу ДОСВІДЧЕНОГО СПЕЦІЯЛІСТА, за котрим Ви шукаєте. Коли навідаєтесь у Д-РА РУССЕЛЯ, Ви побачите, що він дуже старанно досліджує стан Вашої недуги, щоби віднайти докладно де і нащо Ви терпите. Його офіси є заосмотрені найновійшими науковими апаратами. При їх застосованню і широкому знанню недуг самим д-ром Русселем, всякі ошибки є неможливі.

МОЇ ЧУДОВІ УСПІХИ

в лїченю недуг як острих так і хронічних, є наслідком того, що я досліджував сі недуги через ціле моє життє. В додатку мої офіси є заосмотрені в найновійші інструменти і прилади, електричні, вібраційні і механічні, і не щадиться нічого, що лише може бути корисне для моїх пацієнтів. Коли мене відвідаєте сейчас, то будете могли оцінити, чи Ви повинні чекати дальше аж промине всяка надія до вилічення себе з недуги, без згляду який є її стан або як вона довго треває. Затим коли хочете зістати вилічені, наука і досвід приверне Вас знов до сили, здоровля і щастя

ПОРАДА І БАДАНЄ ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9-ої рано до 8-ої вечер. В неділі від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

DR. RUSSELL, 176 EAST JEFFERSON AVE., одні двері на схід від Woodward Avenue. DETROIT, MICH.

ТЕРПЛЯЧІ МУЩИНИ

Dr. MESSEC, 124 No. 8th Street, Philadelphia, Pa.

на недуги кровні і скірні, вичерпанне, нервовість, притуплений і розсіяний ум, слабости нирок і міхура, слабі нерви, недуги катару і т. д.

ВИ ПОТРЕБУЄТЕ ПОМОЧИ
Я ДАЮ РЕЗУЛЬТАТИ

скоро, стало і по малій ціні без перерви часу у Вашій роботі. Коли Ви не могли осягнути поміч у Ваших долягливостях і попалисьте в зневіру і починаєте тратити надію, зголосіться до мене, щоб я Вас збадав і побачив, що для Вас можу зробити. Я маю 20-літну безперервну практику в медицині і оперованню в стейті Пенсильвенія лічення хронічних недуг, нервових і скомплікованих слабостий а Ви осягнете користь з мого досвіду, бо я заопікуюсь Вами особисто кождого часу як Ви прийдете. Я буду лічити Вас найліпшими модерними і науковими методами якими лиш розпоряджаю, так електричними як і медичними. Коли б я не міг після свого осуду Вам помочи, то я Вам скажу. Коли Ви є недужі, немічні, нервові або вичерпані, порадьтеся мене.

НОВА МЕДИЧНА СИСТЕМА

Електричне лічення і пряме застрікування крови через щіплення бензольсом і серум, яких я уживаю запевнять Вас про добрі успіхи.

Dr. MESSEC 124 N. 8th Street
СПЕЦІЯЛІСТ PHILADELPHIA, PA.

ПОРАДА ДАРОМ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: щодня від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 10. до 1. в полудне.

Навідайтесь сейчас до Doctor ZINS
СПЕЦІЯЛІСТА З ПОНАД 25-ЛІТНЬОЮ ПРАКТИКОЮ.

Др. ЗІНС лічить хронічні недуги, нервові, серця, жолудка, печінки, нирок і міхура, неправильности мочові, секретні недуги, і у всіх случаях нервового ослаблення. В случаю ЗАТРОЄННЯ КРОВИ застосовується до найліпших і добре звісних, досконалих і новітних метод. МУЩИНИ, котрі є недужі, ослаблені, бліді, вичерпані і знеохочені, найдуть опіку на всяку їхню недугу. Коли стан недуги є відповідний, причину легко усунеться і здоровле повертається. 102—

ПРИЙДІТЬ НА БЕЗПЛАТНУ ПОРАДУ.

Не буде Вас нічого коштувати, щоб збадав Вас др. Зінс. Винагорода за його методу є дуже умірковаана і не перевисшає ціни, яку кождий чесний чоловік хоче заплатити. Богато недужих мущин іде сотки миль, щоб найти поміч. Досліди попереджаючі лічення переводиться на крови системою Вассермана і бадається мікроскопом для докладного справдження проявів недуги і впливу лічення.

СПОСІБ ЛІЧЕННЯ найпрактичнійшими методами.

DOCTOR L. ZINS, 110 East 16th Street, NEW YORK, N. Y.

ОФІСОВІ ГОДИНИ: Щодня від 10-ої рано до 7-ої вечер, в неділі від 10-ої рано до 4-ої пополудни.

БАЗАР
МІСЯЧНИК для справ промислу, торговлі і просвіти

ШКОЛА ТОРГОВЛІ
починаєсь друкувати почавши від першого числа журналу 08вч15
„БАЗАР"
Пишіть по оказове число.
ЦІНА 10 ЦЕНТІВ.
BAZAR,
34 E. 7 St., New York, N.Y.

ВАЖНЕ

Розширилисьмо і перенеслисьмо наше головне БЮРО. ЗАТРУДНЯЄМО тепер досвідчених і регістрованих Адвокатів Патентових і фахових робітників. Тепер можемо акуратнійше і скуточнійше переспроваджувати справи Патентові подвійного числа клієнтів ніж до тепер. Пишіть впеpед до досвідченої старої фірми: 50вс—

AMERICAN EUROPEAN PATENT COMPANY, Dept. 8w., 1400 Broadway, New York City.

З БУКОВИНИ.

Видалювання „чужинців" з Буковини. — Український театр.

Розпорядком політичних властей усувається тепер з Буковини всіх „чужинців", які прийшли по 1. серпня 1914 р., а які мають опустити край до кінця серпня ц. р. Є це, розуміється, один зі способів більше зрумунізувати „корінно румунську" Буковину, усуненнем з неї Німців, Жидів, Українців та Поляків.

В черновецькому міському театрі дає тепер вистави український театр під орудою гром. Теплецького. Ці вистави приваблюють до театру нетільки українську, але й чужу публику. В суботу, 7. серпня, при битком набитій салі йшла вистава „Жидівка вихрестка", про яку ціла преса висловлюється з великим признанием, підносячи гру артистів Орлова (старий Жид) і Цирки (героїня). В неділю, 8. серпня, виставлено комедію з життя артистів „Воскресення". В четвер, 12. серпня, відіграно: „Назар Стодоля". В пятницю, 13. серпня, поновлено „Жидівку вихрестку", а в неділю, 15. серпня, виставлено „Невольника".

З ДОМБЯ.

Спис Інтернованих Українців в таборі в Домбю коло Кракова:

Куровець Дмитро, пов. ком. жандарм., Грусятичі, Бібрка; Вовк Ілія, учитель, Бережна, Грибів; Ільонва Василь, машиніст, Джурків, Городенка; Брабенець Еміліян, учитель, Дубно; Чик Михайло, рільник, Бабянка, Товмач; Скалоцький Михайло, возьний, Львів; Бойчук Іван, рільник, Жуків, Городенка; Вішневський Николай, рільник, Волковини, Лятичі; Деркач Дмитро, рільник, Книгинин, Рогатин; Підпела Яків, рільник, Книгинин, Рогатин; Маланчик Василь, рільник, Книгинин, Рогатин; Гарапа Никола, різбар, Яворів; Щирба Іван, столяр, Яворів; Нитель Василь, рільник, Яворів; Романишин Павло, (?), Тернопіль; Лапка Михайло, студент, Камінка струм.; Карпінка Степан, (?), Камінка струм.; Валянський Володимир, телеграфіст, Галичя, Станиславів; др. Ваньо Теодор, адвокат, Золочів; др. Пиндик Гриць, адвокат, Золочів, Марунишин Дмитро, кравець, Пятничани, Стрий; Швачуляк Володимир, рільник Діделів, Кам. Струмилова; Вавкун Василь, рільник, Ортасов, Жовква; Капій Панько, рільник, Лисятичі, Стрий; Прокопчук Гнат, ткач, Каспарівці, Заліщики; Лебедович Теодор, вахмайстер, Павелча, Станиславів; Литвин Михайло, рільник, Поторжини, Сокаль; Кружкевич Антін, рільник, Станятин, Сокаль; Романюк Роман, респіцієнт стор. скарб., Бурштин, Рогатин; Івасюк Микола, залізничник, Мечищів, Бережани; Гасюк Михайло, рільник, Бобревники, Бучач; Равлюк Михайло, кравець, Волягриди, Товмач; Луців Степан, рільник, Богатківці, Підгайці; Ільчишин Андрій, рільник, Волків, Перемишляни; Стечишин Федь, рільник, Саско, Дрогобич; Біло Осип, механік, Ситковичі, Самбір; Гарбар Іван, рільник, Баранчичі, Самбір; Войтечко Гринь, рільник, Тарнава, Добромиль; Воронович Олекса, рільник, Скварява, Золочів; Угрин Василь, рільник, Топорівці, Городенка; Керницький Іван, рільник, Бібрка; Туз Петро, купець, Буск, Камінка струм.; Скрентович Антін, рільник, Залуква, Станиславів; Пастух Василь, рільник, Прошова, Тернопіль; Пліш Петро, рільник, Брежова, Добромиль, Пасій Андрій, рільник, Липивці, Перемишляни; Захаріяш Микола, рільник, Острів, Тернопіль; Петрушак Володимир, масар, Гусаків, Моетиска; Кузь Іван, рільник, Рожнів, Товмач; Кузь Василь, рільник, Рожнів, Товмач; Буник Олекса, рільник, Рожнів, Товмач; Хоренко Олекса, рільник, Рожнів, Товмач; Келіба Василь, жандарм, Залуква, Станиславів; Вінтоняк Зеновій, жандарм, Калуш; Чемелів Іван, рільник, Боянів, Жидачів; Кінаш Яцко, рільник, Рожанка виж., Сколе; Кузь Іван, полонений, Ворволиці, Заліщики; Польовик Теодор, Кам. струм.; Цимбаліста Ян, Львів; Самаржинський Петро, Зборів; Оссув Іван, Бережани; Воробець Андрій; Гануляк Олекса, Городок Ягайлонський; Хімера Василь, Бережани; Пиліпко Василь, Самбір старий; Козалаз Федір, Самбір старий; Кремяк Василь, Стрий; Базарчик Йосиф, Ліманів; Пророк Алек., Теребовля; Шастопал Яків, Теребовля; Заставний Антін, Теребовля; Польовий Олекса, Теребовля; Стахів Максим, Теребовля; Олійник Лев, Теребовля; Доке Павло; Закалик Гринько, Бібрка; Якимів Михайло, Бібрка; Лаврич Василь, Жидачів; Ільчак Олекса, Бібрка; Пакула Василь, Рогатин; Костів Ілько, Перемишляни; Ванька Остап, Яворів; Шульц Стефанія, учителька, Лисятичі, Стрий; Пачковська Ева, учителька, Броди.

ВЕЛИКІ ГРОШІ

можливі для кождого читателя КРОНІКИ ДЛЯ ВИНАХОДИТЕЛІВ. Оказовий нумер і рада ДАРОМ. Містить в собі ЩО ВИНАЙТИ І ЯК ВИНАХІДКИ ОБЕРНУТИ В ДОБРІ ГРОШІ. Користайте зараз.

Пишіть до: 60вс-

THE INVENTORS PUBLISHING COMPANY, Dept. Sw.

228 Spring St., New York City.

ДАЄМО ПАШПОРТИ З УКРАЇНСЬКОЇ ДИПЛЬОМАТИЧНОЇ МІСІЇ В ВАШІНГТОНІ.

НЕ ПЕРЕПЛАЧУЙТЕ!

ЩО ПОВИНЕН ЗНАТИ КОЖДИЙ, ЩО ВИБИРАЄ УКРАЇНСЬКИЙ ПАШПОРТ?

1. Що пашпорти видавані Українською Місією коштують лиш

ТРИ ДОЛЯРИ

з малою доплатою за підписи нотаріяльні і пересилку.

2. — ПАШПОРТИ ВАЖНІ НА ОДИН РІК.

Наші люди їдучи домів чекали на пашпорти по два-три місяці. Щоби се оминути, ми постараємося о правні пашпорти в трох днях. Пишіть до нас по аплікації а ми вишлемо Вам пашпорт в три дни від отримання аплікації. Не чекайте до послідного дня, але майте пашпорт готовий, а маючи пашпорт виїдете коли Вам подобається, без задержанняся в Ню Йорку. — Памятайте, що ми доси обслужили задоволяючо понад 5.000 Українців. Звертайтесь листовно або особисто до головної канцелярії: 103—

UKRAINIAN EXPORT COMPANY, Inc.,

318 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ФІЛІЯ: 684 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.

ФІЛІЯ: 24 VAN BUREN ST., PASSAIC, N. J.

СТАРОКРАЄВІ ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Дня 18. липня с. р. помер в Самборі **о. Іван Савицький,** катехит тут. гімназії. Покійний роджений 1883 р. в Перемишлі, по укінченню теольогічних студій у Львові і Відні (сенесія) став учителем релігії у виділовій школі в Сокалі до 1906 р., опісля в Дрогобичі до 1911 р. На три роки до вибуху світової війни назначено Покійного гімназійним катехитом по о. Г. Гмитрику в Самборі. Воєнна хуртовина, ріжні інвазії, безнастанні турботи і заходи для облегчення тяжкої нужди, в яку послідними часами попала переважна часть наших самбірських Українців, підірвали слабе здоровле сього невсипущого робітника. Коли переважна часть нашої інтелігенції знайшлася поза домом, коли безсилля і зневіра обхопили всіх. Покійний беріг непохолибимо народний стяг, спомагав і потішав молодіж і старших та піддержував віру в красшу будучність свого народа. Самбірська громада тратить в Покійнім найкрасшу одиницю, а гімназійна молодіж правдивого батька і опікуна. В. Й. П.

Олександер Венгринович, четар, літ 47, помер 13. грудня 1919 р. в Винниці. Член патріотичної родини. Старший брат на Мазурах... Другий, священик — зазнав Пикулич і Домбя. З австрійського війська перенісся сейчас до українського, став старшиною при команді міста в Раві руській, відтак перейшов до Жовкви а при відвороті нашої армії опинився в Копичинцях як старшина при полевім шпиталі ч. 2. Шпиталь сей мандрував по ріжних місцевостях України і нарешті опинився у Винниці в другій половині жовтня 1919 р. Шпиталь був переповнений хорими на тиф, не було кому ходити коло хорих, всі лікарі та сестриці також лежали, в здорових задержався тільки пок. Венгринович. І він не тільки сповняв свої адміністраційні обовязки, але заступав лікарів і сестриць. Бігав днем і нічю від хорого до хорого. Страшенна праця без відпочинку ослабила його відпорність проти недуги і положила його самого на ліжко. На самого Андрія о 5. год. пополудни закінчив многострадальне і повне посвяти життє. Похорони мав величаві. Що ще було на ногах, віддало йому послідну прислугу. Похований на кладовищі „кримської касарні". В. Й. П.

Левків Теодор, емер. старший управитель почти, член богатьох українських товариств, помер 29. липня с. р. в 66 році життя.

Професор о. Іван Савицький помер дня 18. липня в Самборі.

Володимир Федак, радник окружного суду в Бережанах, урод. 1871 р. в Яворові, помер 8. серпня 1920 у Львові. Як богато инших, так і Покійний упав жертвою війни. По проголошенню Західно-Української Республіки Покійний вступив до української армії, де служив з початку як звичайний жовнір, відтак в характері поручника-судді, а в червні 1919 р. перейшов разом з Армією також і Покійний на Велику Україну, де занедужав на тиф. Наслідком невиліченого тифу по повороті до Львова занепав на тяжку жолудкову недугу, яка загнала Його в могилу. — На становищи судді в Ходорові, Чорткові й Бережанах зробив чимало добра й тому тішився загальною симпатією населення. Не відтягався також від громадського життя; зосібна занимався щиро Бережанським „Бояном". В. Й. П.

Гринь Янів, властитель більшої реальности в Опаці, помер дня 1. серпня 1920 р. по тяжкій недузі в 51 р. життя.

Покійний справував через 12 літ уряд війта в громаді аж до часу хороби. На сім важкім становищі в теперішних воєнних часах вмів він твердо стояти на сторожі громадських і національних справ. Своєю вродженою інтелігенцією, бистрим умом та обсерваційним змислом відвернув Покійний неодно нещастя, яке грозило селови в часі війни. Чимало труду поклав теж при будові дому читальні „Просвіти", якої і довший час був головою. Відійшов передвчасно від нас, та память Покійного довго житиме в серцях всіх що Його знали. В. Й. П.

Зофія з Копцюхів Мінко, жена греко-кат. пароха Шнирова, померла дня 30. липня с. р. в 48. р. життя. Похорон відбувся 1. серпня 1920 р. Полишила мужа і сина. В. І. П.

ПОМЕРЛИ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

старшини 3. бригади II-го У. Г. Корп.: пол. дух. **о. Галайчук Волод.** помер на пятн. тиф дня 7.XII. похор. 8.XII. 1919 в м. Немирові.

сот. **Білинський** (з провіант. 3. гарм. полка), помер на пятн. тиф дня 26.XI., похор. 31.XI. 1919 в м. Немирові.

пор. **Хомин Михайло** значковий I./3. кур. з с. Лани коло Щирця, помер на пят. тиф дня 5.XII., похор. 6.XII. в м. Винниця.

пор. **Гой Михайло** кмдт 1. береж. кур. помер на пятн. тиф дня 29.XII. похор. 31.XII. в м. Печарі.

пор. **Домбчевський** (з Богдан) помер на пятн. тиф дня 18.XII. 1919 в м. Виниция.

вет. чет. **Ганкевич Осип** помер на пятн. тиф дня 14.XII., похор. 16.XII. в м. Немирові.

чет. **Галаса** з 3. гарм. палка помер на пятн. тиф дня 25.II. 1920, похор. 26.II. в м. Бершадь.

бул. ст. десят. (рахунк.) **Паньонтко** помер на пятн. тиф дня 21.XII., похор. в. м. Немирові.

пор. **Припхан Ілія** помер дня 3.I. 1920, в м. Печарі. — (Подав хор. Ілля Бобиляк, Дієва Армія У. Н. Р.).

ПОЛЯК ПРО НАЦІОНАЛЬНУ СВІДОМІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ХЛІБОРОБА.

В 30 ч. польської часописі „Ржонд і войско" находимо цікаву статейку одного польського раненого офіцира, який перебув останню кампанію на Україні і описує свої враження. Ми переводимо частину, яка торкається характеристики українського хлібороба:

„Коли читаю — пише він — варшавську пресу, не можу вийти з дива, які ложні інформації має вона і як баламутить наївну публику. Читається спокійно, що на Україні не має національної свідомости, що не має української інтелігенції, а селянин вважає себе руським. По містах бував я мало, тож про інтелігенцію не богато можу сказати. Зате стверджую, що я перейшов Україну двома шляхами аж по Дніпро і Київ там і назад, я мешкав в богатьох хатах і пізнав українське село. І я хотівби, щоби свідомість і культура польського селянина у всіх околицях стояла так високо, як в богатьох українських. На мої питання що до національности, ні разу я не почув „руський", а з правила відповідь звучала „Ми Українці". Що друга українська хата має на почетному місці завішений портрет Шевченка. Не скажу, щоби населенне України можна було легко зорганізувати політично. Се не є населенне, як — якто балакається в Польщі — признасть кождого, хто заведе лад. Се не є пасивне населенне. Таких стихійних відрухів, як на Україні, до тепер я ще не бачив. Хто ще нині говорить, що України нема, сей манить себе і оперує фікцією. Україна збудилася в кровавих боях великої війни і нині істнує".

Г. Хоткевич.

ГУЦУЛИ Й ГУЦУЛЬЩИНА

ЦІНА 25 ЦЕНТІВ.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand Street. Jersey City, N. J.

(Продовження з стор. 1-шої).

ський, Мануїльський і Кропф. (Йоффе і Кропф Жиди, Мануїльський Українець — ред.).

З ними їде двох експертів, професор Хохолеюв і М. Новицький, та трох секретарів.

СТАРИМИ ЦАРСЬКИМИ МЕТОДАМИ.

Большевики підплачують ґазети.

ЛОНДОН, 10. вересня. (А. П.). — Ґазета Геральд, орґан Робітничої Партії, не заперечує, що вона дістала від руських большевиків 300.000 долярів (75.000 фунтів стерлінґів), хоч каже, що ці гроші держить ґазета, доки шеровці не порішать, що з ними зробити.

Ґазета отверто пише, що з огляду на загальну дорожнечу матеріялів і праці треба ці гроші приймити, инакше прийшлоби ся підвисшити в двоє ціну передплати.

(Загально говорять, що большевики підплачують тепер богато ґазет за границею. Так звані „Українські Щоденні Вісти" мають — без сумніву — також русскі большевицькі пособія).

ВРАНҐЕЛЬ ПОБІДЖАЄ.

СЕВАСТОПОЛЬ, 10. вересня. — Боротьба за посіданне Тавриди скінчилася пораженнем большевиків.

Військові знатоки кажуть, що генерал Вранґель впровадив новий елемент в боротьбі, а то виконанне стратеґічних плянів здисциплінованими військами. Вони також твердять, що Вранґлів фронт вже буде постійний, хиба, що большевики привезуть нові скріплення зі своєї армії на польськім фронті.

ЛОНДОН, 12. вересня. — Телеграма з Царгороду доносить про завзятий бій недалеко Полоґів в ґуберії Катеринославській, де ціла большевицька бриґада разом зі штабом попалася в полон.

З другої сторони знова большевицьке урядове звідомлення з Москви доносить про занятте свіжо укріплених становищ на Бугом і про майже цілковите знищенне війска ген. Вранґля.

Телеграма додає, що Поляки цофнулися перед новим русским наступом коло Берестя.

Румунське правительство відповіло на мирову пропозицию советів. У відповіди сказано, що Румунія бажає собі відновлення приязних відносин з Росією і обіцює повідомити советське правительство про свої погляди про спосіб співжиття обох країв.

СЕЛЯНСЬКА РЕПУБЛИКА НА СИБІРИ.

ХАРБІН, Манджурія, 9. вересня. (А. П.). — Вісти зі Західної Сибіри доносять сьогодня, що в Алтайській околиці зорганізувалася селянська республика з Военною Радою, зложеною з трох військових і трох цивільних представників.

В Семіпалятинську (в російській Центральний Азії) взяло верх племя Пляс, а в Семіречеську запанували козаки при помочи Кірґізів.

ЧЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ЦЕРКВА

Чеська національна церква починає щораз більше пошируватися й зискувати прихильників. В липні с. р. відкололося від римської церкви 186 парохій враз з духовенством та заявилось за самостійною чеською церквою. Між ними є богато катехитів. Останніми часами папа викляв священика д-ра Заградніка, що був довголітним послом до віденського парляменту та найкрасшим проповідником. На се відповів д-р Заградник отвертим листом, в якому виказав становище папи підчас війни та заявив, що не може бути послушним такому наставникови. Національна чеська церква знесла целібат і латину в літургії та ввела чеське богослуженне. Головою церкви є митрополит в Празі.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ В ПОЛУДНЕВІМ НЮ ЙОРКУ.

Земля чорна, все на ній родиться.

1) 100 АКРОВА ФАРМА, ціла засіяна і засаджена, 22 акрів ліса, 15 пасовиска, сад овочевий, 7 коров, 2 коні, 3 ялівки, будинки і всілякі машини рільничі. Ціна $3200, вплати $1.600, решта по $100 річно з 5 процентом.

2) 168 акрів, 20 штук худоби, 3 коні, 5 безрог, кури і гуси. Ціла обсіяна і засаджена. Добрі будинки і всяка машинерія, 25 акрів ліса. Ціна $6000, вплати $3.500, решта по $200 річно з 5 процент.

3) 136 акрів, добрі будинки, сад, 25 акрів ліса, ціла обсіяна і засаджена, 3 коні, 2 корови 2 безроги і всяка машинерія. Ціна $3200, вплати $1.700, а решта по $100 річно з 5 процент.

Маю ще богато других фарм на продаж. Прошу голоситись листовно на адресу: 07-11

WALTER FIEDOROWICZ,

315 Hill Ave., ENDICOTT, N. Y.

З РІЖНИХ СТОРІН.

МАКСВІНІ ДУЖЕ ТЕРПИТЬ.

ЛОНДОН, 12. вересня. — Сьогодня, в 31. дни голодового страйку, мейор МакСвіні чувся значно гірше і терпів великі болі. Коли він зачинав свою голодівку, він сказав, що він помре або буде вільний протягом 30 днів.

Десять тисяч людий уладило сьогодня демонстрацію в місті Ґлеґо з домаганнем, щоб увільнити МакСвінія.

ДОЛЯ ИНШИХ СТРАЙКАРІВ.

КОРК, 12. вересня (А. П.). — Сімох (з числа 11) вязнів, які переводять голодовий страйк, находяться в критичнім положенню. Що вони ще жиють, то це треба завдячити лікареви і сестрам милосердя, як їх доглядають і самі вже є вичерпані зі сил.

ЗАБОРОНЕНО 61 НІМЕЦЬКИХ ҐАЗЕТ.

БЕРЛІН, 10. вересня. — Ґазета „Таґеблят" пише, що французькі власти застановили видаванне 61 німецьких ґазет в окупованій полосі.

НІМЕЧЧИНА НЕ ПУСКАЄ АМУНІЦІЇ КАНАЛОМ КІЛЬ.

БЕРЛІН, 11. вересня. — Видано [illegible] нагляд над каналом Кіль, щоб вони не перепускали кораблів, які везуть амуніцію з Північного моря на Балтійське, як про це доносить телеграма з міста Кіль.

Впевняють, що такий розказ видало німецьке правительство.

АРҐЕНТИНА ПРИЗНАЛА УГОРСЬКУ РЕПУБЛИКУ.

БУЕНОС АЙРЕС, 10 вересня. — Арґентинське правительство признало сьогодня угорську.

БОЛҐАРСЬКИЙ ЧАЙ НА КРОВ

Є ЗНАМЕНИТИМ ЛІКОМ

проти інфлюензи і запалення, а уживати його може кождий, так мала дитина як і стара бабуня. Чай сей повинен бути в кождій хаті і кождого часу. Підчас прохолоди належить його пити горячий перед спаннем. Він є чудотворний; справляє і чистить кров; звільняє запір, прочищає нирки, жолудок і прочі внутрішні органи. Зайдіть до аптики і жадайте: Von Schlick's Bulgarian Blood Tea, малу пачку. Коли в аптиці не має згаданого чаю, тоді замовте собі через почту, засилаючи $1.25 на більшу пачку, яка вистарчить для Вашої родини на безмала 5 місяців, 3 пачки за $3.15 а 6 за $5.25. Пишіть на адресу: Marvel Products Co., Sole Manufacturers of Bulgarian Blood Tea, 29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa. 1111

ФАРМА НА ПРОДАЖ, 78 АКРІВ

Хто хоче купити фарму в околиці міста Ром, Н. Й., то прошу зголоситися до мене. Тут земля урожайна як в старім краю; пшениця, овес і сіно вже зібрані а все друге ще на поли. Є всілякі машини рільничі, 5 коров, 3 коні, 6 ялівок, 6 безрог, много курий, качки, гуси, крілики; 15 акрів грубого ліса і велике пасовиско, став на риби, 3 милі від міста. Ціна $6000, готівкою $3000 а решта на сплати.

Друга фарма обіймає 95 акрів, 6 коров, 2 коні, много курий, 2 безроги; вода перепливає через пасовиско і гарний сад. Ціна $4800, готівкою $2000. 10-11

Третя фарма обіймає 44 акри, много курий, всілякі фармерські машини. Ціна $3200, готівкою $1200.

Я не агент а лише дорадник, бо тут є гарна околиця. Пишіть а я Вам поможу. Адресуйте;

M. PETRINA,

400 ANN ST., ROME, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймаєсь. — За одно поміщенне платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих цін на дворазове оголошенне з 6 стрічок належить присилати $1.00. Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положенне і ціна. Рішучо не приймаєсь оголошень з всякими дивовижними цінами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і нападів на других продавців.

В справі поміщуваних оголошень на адресу „Свободи", не належить запитуватися адміністрацію а писати прямо на таку адресу, яка є подана в часописи. Адміністрація не має обовязку відкривати імен сторін, даючих анонімну адресу.

Пошукую **МИКОЛУ БУНІ,** з села Снітинка, повіт Дрогобич, Гал. Має перебувати десь в Честер, Па. Хтоби о нім знав, або він сам, зволить повідомити: THEODORE PASTERNAK, 431—2nd Ave., Carnegie, Pa. 10-11

Пошукую своїх сестер **МАРІЮ ТОМКІВ і КСЕНЬКУ ТУРИК,** з Ходачкова малого, повіт Тернопіль, Гал. Мають перебувати десь в Бразилії чи Арґентині, в провінціях Парани або Ст. Павльо або Ст. Катеріна. Хтоби о них знав або вони самі, зволять зголоситися до: EUDOKIA і NASTIA TOMKIW, 530 — 9th Avenue, New York, N. Y. 11-12

ПАРОХІЯ в Mt. Carmel, Pa. пошукує дякоучителя. Вимагаєся: провадження хору, науки дітий, уладжування представлень. Зголошення на адресу: о. ОСИП БОЯРЧУК, 131 N. Beech St., Mt. Carmel, Pa. 11-13

ЕКСТРА! Конець прийшов для злодіїв і ошустів! Хто Вас обікрав або ошукав? Де твій муж або жінка? Прийдіть зі своїми клопотами до нашого офісу до одинокого українського детектива Михаїла Ґеллес, капітана Резервової Поліції. Приймаємо справи по цілій Америці. Порада даром. Повне вдоволенне. Памятайте на адресу: MICHAEL GELLES, 299 Broadway, New York City — Telephone: Worth 3515. 100—

ЩОСЬ ДУЖЕ цікавого для кавалерів і вдівців. Пишіть, залучаючи 2-центову марку на адресу: ROYAL SALES CO., Station O, New York City. 25—

НЕ ПАДАЙТЕ ДУХОМ!

Що Ви не знаєте англійської мови, і запишетеся сьогодня а через 3 місяці Ви будете володіти таким богатим даром, Вам буде все доступне і Ви будете на рівні з Американцями, а чому? Тому, що Ви будете говорити, читати і писати по англійськи. Ми учимо через переписку почтою за малою оплатою а для Вашої великої користи. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 99-01

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,

Dept. 46, 525 West 47th St., New York City.

КАТАЛЬОҐ вишлемо Вам зовсім даром. В катальоґу найдете всі найновійші книжки як: історії, оповідання, театральні підручники і т. и. Пишіть на адресу: 10-11

NARODNA KNYHARNIA,

433 E. 9th Street, New York, N. Y.

Цікаві події з рідного краю подають

КРАЄВІ ЧАСОПИСИ

„Громадська Думка", „Вперед", „Земля і Воля" і инші. Єсли інтересуєтеся старим краєм, читайте сі часописи, а зробите подвійний хосен: раз, що будете читати правдиві відомости з рідного краю, а друге, що підопрете українську пресу в Галичині, котра потребує вашої піддержки. Ми вишлемо вам 9 чисел за 50 центів; 19 чисел за $1.00. Часопис „Світ Дитини" одно число за 10 центів. Пишіть на адресу: 07-16

UKRAINIAN BOOK STORE,

437 N. 6th Ave., Scranton, Pa.

SIMEON W. MEDRIC

Асекурує від огню будинки, склепи, меблі і на життє в найліпших компаніях асекураційних на стейт Ню Джерзи. 04-15

76 MONTGOMERY STREET, JERSEY CITY, N. J.

Telephone 850 Montgomery.

АДВОКАТ

O. H. DROEGE

49 E. 7TH ST., NEW YORK

Розмовитесь по українськи.

Години урядові від 4. до 8. пополудни кождого дня, окрім неділь і свят. 08—

Пошукую своєї жени **МЕРСІ ФРЕЙ,** котра пішла від мене 9-го серпня. Вона числить 29 літ. Походить з села Пілло, пов. Калуш. З дому пишесь Пілагна Дмитрів. Ми жили разом 11 років. Опустила мене без подання причини. Прошу Тебе жено вернутися, полагодім наше непорозуміння мирно. Хтоби про ню знав зволить повідомити на адресу: JOHN FREY, 209 Crescent St., Long Island City, N. Y.

ПОТРЕБА женщину в середних літах до порядковання і чищення кімнат мешкальних в готели. Добра платня; неділі вільні від праці. Голоситись до: SCHLOSER HOTEL, 651 W. 42nd St., New York, N. Y.

ХТОБИ схотів присвоїти собі 7-літну дівчинку і 8-літного хлопчика та занятися їх вихованнєм, прошу зголоситися вечером о годині 6-ій. Адрес: PAUL BAZIUK, 16 Maddock St., Crum Linne, Pa. 11-12

НАДХОДЯТЬ ДОВГІ ВЕЧЕРИ,

ПОРА БРАТИСЬ ДО ЧИТАННЯ.

Осьтут подаємо спис книжок, котрих нема ще в катальоґу.

Січові Стрільці. Їх історія і характер ....15 ц.
Нива, книжочка-читанка для народа ....15 ц.
Зоряний хлопчик, з малюнками 20 ц.
Вільне слово. Ілюстрована збірка 20 ц.
Завдання громади. Короткий нарис завдань комунальної політики ....25 ц.
З культурного життя України 30 ц.
Життє і здоровле людий, написав Др. Іван Куровець ....75 ц.
Життє і Слово. На літературно-громадські теми, написав В. Дорошенко ....75 ц.
Відвдячився. Оповідання з козацької давнини, написав А. Чайковський $1.00
Незвичайні пригоди Матія Сандорфа. Сензаційна повість в двох томах, нап. Жуль Верн ..$2.80

Замовлення і гроші посилайте на адресу: 11-14

BASIL HRISHKO,

437 NORTH 6th AVENUE, SCRANTON, PA.

ЧИТАЙТЕ КРАЄВІ ЧАСОПИСИ!

У Львові виходять такі часописи:

„ВПЕРЕД" виходить **кождого дня.** Передплата виносить 12 долярів на рік, 6 долярів на пів року.

„ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ", часопись для сільського працюючого люду, виходить раз на тиждень. Передплата виносить 3 доляри на цілий рік.

„НАША МЕТА", часопись для робітних жінок, виходить два рази на місяць. Передплата виносить 1.50 доляра на цілий рік.

„ПРОФЕСІОНАЛЬНИЙ ВІСТНИК", орган Головної Ради українських професіональних організацій, виходить два рази на місяць. Передплата виносить 1.50 доляра на цілий рік.

Адреса тих всіх часописів така:

Адміністрація „Впереду", Львів, улиця Руська ч. 3.

„VPERED",

Lviv (Lemberg), East-Galicia, Europa.

Гроші найліпше посилайте через Земельний Банк Гіпотечний у Львові. 100-102в—

ХТО МАЄ ЗАМІР

спровадити знакомих або родину з краю до Америки а жадає інформацій в тій справі, хай зголоситься до: 42—

LAW OFFICE,

49 E. 7th Street, New York City.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ, ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 EAST 17TH STREET, NEW YORK, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-гої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

ПОШУКУВАННЄ.

Дня 24-го мая 1920 р. Нора Чеґус, замешкала під ч. 242 Florian Ave. і Іван Смулька, комірник, покинула свого мужа, Франка Чеґус, забираючи зі собою двоє дітий: Еміля, 5 літ і Джені, 10 місяців. Вона є росту 5 стіп і 2 цалі, важить 128 фунтів, 21 літ віку, волосе шатинове, очи сиві.

НОРА ЧЕҐУС

Іван Смулька, літ 28, 5 стіп і 4 цалі, 140 фунтів ваги. Волосе шатинове, живі пивні очи; має знак на правій руці до двох цалів довжини.

Робив електричні роботи, а також робив в майнах. Муж її Франк Чеґус дасть $50.00 нагороди тій особі, котра віднайде і подасть місце побуту його жени. 10-12

При сім прошу свою жену, щоби до мене вернула і не нищила ні свого ні мого життя; я готов Тобі все простити.

Повідомлення прошу висилати на адресу:

FRANK CZEGUS,

242 FLORIAN AVENUE, HAMTRAMCK, MICH.

ІВАН СМУЛЬКА

УКРАЇНЦІ! ДОРОГА ОТВОРЕНА!

ШИФКАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ ПО КОМПАНІЧНИХ ЦІНАХ.

Пишіть зараз то Вам пораджу як обійтися в справі видістання пашпорту і всіх вказівок подорожи, до:

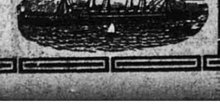

І. ҐЕРЦ, Банкир і Нотар,

224 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий специяліст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнїйший і заслугуючий на довіре специяліст недуг мужеських, котрий уже своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт.

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В Пятниці від 9. рано до 8 веч. В неділї від 10. до 2.

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

SANTAL CAPSULES MIDY

Кожда пачка має напись з MIDY

Уникайте підробів

ВІДЗИСКАНЕ ЗДОРОВЛЕ

Тепер є щасливий, а думав, що не найде вже помочи.

До Д-ра Ганнона, 146 E. 14th Street New York.

З радістю повідомляю Вас, що я находжусь в добрім здоровлю і я чуюся дуже добре. Я роскажу Вам свої клопоти, які я перебув перед тим, як я зайшов до Вашого офісу. В часі коли я навідався до Вас, я Вам не сказав що я був під лікарським доглядом у Стамфорд від падолиста 1917 до мая 1918. Лікар не міг мені помочи і сказав мені, щоби я удався до якого доброго лікаря в Ню Йорку. Тоді мій приятель завів мене до специяліста, лікаря, котрий мав 30-літну практику в недугах, яку я терпів. Він оглянув мене і я оставав під його доглядом від мая 1918 до серпня 1919 р. Тоді я був втратив зовсім надію, як я прийшов до Вас. Богато можна написати про мої клопоти, але я є тепер дуже щасливий. Я завдячую Вам і брак мені слів до висказання Вам моеї вдячности.

З поважаннем

Mr. D. O'BRIEN

315 Greenwich Ave., Stamford, Conn.

27. падолиста 1919 р.

Коли терпите на якусь ново повсталу або застарілу недугу а потребуєте помочи специялісти прийдіть до мене безпроволочно, а я зроблю для Вас те, що міг зробити і для других.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без нїякої перерви у Вашім заняттю. Мої офіси находяться через довгі роки в тімсамім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного специяліста. Одна візита в моїм офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля. 64

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослаблене, кровні і скірні недуги, маячиться Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, бессонність, болі в крижах, ревматизм і безвладність у вязах, слабість горла, жолудка і недомагання кишок, болі невральгічні, горячку на язиці і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАННЄ ЕЛЕКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАННЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕННЯ

Порада зовсім даром. Прийдіть нині. Не відкладайте.

DR. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ

146 EAST 14th STREET,

Напроти Tammany Hall, New York

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол. Вечер: від 6. до 8. В неділі і признані свята: від 10. до 2. в полудне лише.

Осібний почекальний покій.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ, СЛАВНИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

поручає всім терплячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКРІНІ, РІЖНІ ЗАТРОСНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д.

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнтів, специяльно же на пропуклину, при помочи специяліста з Відня.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть поч. марку.

Dr. B. HOHENBERG

804 — 2nd Avenue,

(між 17. а 18. улицею)

NEW YORK CITY

Години офісові: щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant

НОВИНКИ.

Цікаве товариство.

Цікаве товариство заснувалося в Лондоні під назвою „Бритійсько-Ізраїльська Федерація", яка вірить, що Бритійці, се згублені племена Ізраїля. На днях відбули вони свій перший всесвітний конґрес. Ся організація має вісімдесять філій і кілька тисяч членів, які одушевляючо попирають гадку, що Англієць се Жид. Бесідники на конґресі опирали свої твердження на сім, що Велика Британія сповняє задачу, яка була призначена Жидам. Що більше, в Англії десь має находитися ключ до Біблії; що Бритійці держаться монархії, бо вони знають, що король походить прямо від Давида самого. А доказ того всього криється в однім будинку, якого на конґресі не хотіли виявити.

Огонь знищив тисячі акрів сіна.

З Молвігіл, Ман. (Канада), пишуть: Фармері, що потратили всі свої будинки і втікли тільки з душею з великого пожару, здалека приглядаються, як стовпи диму підносяться з накопиченого сіна з тисячів акрів. Горить ліс, горять хати, горить цілорічна праця. Тригодинний дощ спинив огонь значно і вратував людий від ще більшого нещастя.

Чотири милі від Тульону горить ліс три милі широко і вже огонь пожер пять акрів пшениці і богато сіна. Огнева сторожа стереже, щоби огонь не перекинувся на місто, куди сильний вітер віє.

Вже більше ніж місяць горіли тут ліси, але фармері нікого про се не повідомили, не думаючи про страшні наслідки. Сильний вітер роздув огонь розширив його поза контролю.

Огонь зближається до Вінніпег Біч.

З півночи чотири огні зближаються до озера Вінніпег і знаходяться дві милі від купелевого місця т. зв. Вінніпег Біч. По обох боках сіпіярської дороги горять ліси. Сорок людий працює день і ніч, але не годні вдіяти нічого. Коло Тульону ціле населення старається не допустити огню дальше, щоби вратувати сіно, але сильний вітер ударемнює їх працю. Коло озера згоріло сіна на 12.000 долярів. Шкода в збіжу несчислима.

Дуже богато потерпіли і українські фармері коло Плезент Гом. Декотрим вигоріли цілі фарми, на яких чорнозем був перемішаний з торфом, і вони осталися майже без кусника плодючої землі, бо під тонкою верствою чорнозему находиться синя глинка.

Сам зробив засідку на себе.

Роберт Дейвіс, 47-літний фармер в Онтеріо (Канада), щоби позбутися вломників, котрі три рази обрабували його дім, приладив засідку для них. Він зладив подвійні двері і між ними прикріпив рушницю так, що коли вломник, розбивши надвірні двері, побачить середні на-пів відчинені, набере охоти увійти до середини; але коли порушить їх тільки, рушниця, сполучена з дверми шнурком, мала вистрілити і вбити непрошеного гостя. Таке робив він що ночи. Дня 25. серпня знайдено його самого під порогом хати мертвого з раною в голові.

Два малолітки вбили чоловіка.

Два хлопці, 9-літний Іван Бурацький і 11-літний Гриць Залубник, призналися, що вони закаменували старенького фармера в Гімельськім окрузі (Канада), Івана Когута. Хлопці ненавиділи старенького, бо прискаржував їх перед їхніми родичами. Вони в неділю напали на него, кидаючи камінями. В понеділок рано він помер. Лікар, завізваний з Гімлі, підозріваючи морд, не котів видати позволення на його похорон. Мимо того похорон відбувся. Провінціональні власти приказали відкопати тіло і відбулася посмертна екзамінація. Лікарі ствердили, що Когут мав зломаний череп і помер на уплив мозку. Хлопців арештовано.

Стефан Кубака забитий.

З Бозеджор (Канада) доносять, що там минулого тижня в неділю зелізничий поізд убив Стефана Кубаку, який вже через 11 років працював на зелізничій дорозі. Разом з ним згинула під колесами поізду і його корова, яку вивів був попасти попри зелізничу дорогу. Смерть найшов під колесами зелізниці в хвили, коли переводив корову на другий бік дороги. Його смерть оплакує вдова і семеро дітий.

Міліони фунтів цукру в складах.

У Галіфаксі (Канада) лежить яких 6 і пів міліона фунтів цукру в складах канадійського уряду. Сей цукор належить до спілки, яка вже кілька разів перепродала його, не рушавши його з місця. Тепер сей цукор, лежачи на купах близко року, починає псуватися, тоді як населення платить по 25 центів за фунт ніби через недостачу цукру на ринку.

Зріст канадійської іміґрації.

Іміґрація до Канади зростає, що можна добачити зі звіту іміґраційного уряду. Числа показують, що в липни приїхало до Канади 12.178 іміґрантів зза океану а 4.300 зі Злучених Держав. За тойсамий місяць послідного року приїхало до Канади 11.077 осіб, себто 5.401 меньше ніж сього року.

Страшний вибух гранату.

Дня 29. липня вибух в Пільзні в фабриці амуниції Скоди 15-центиметровий гранат. Вибух мав страшні наслідки: 17 робітників згинуло на місци, 15 робітників і робітниць тяжко ранених, з чого до венера померло ще трох робітників і одна робітниця.

Страчені англійськими военними судами.

Як доносить англійська часопись „Воркерс Дреднот", скількість засуджених на смерть англійськими военними судами підчас війни і розстрілених виносила в 1914 р. 523, в 1915 р. 10.488, в 1916 р. 12.689, в 1917 р. 13.165, в 1918 р. 1.035 жертв, при чому цифри з двох перших років є неповні. Се все відноситься до цивільних осіб.

Жарт скінчився смертию.

Панна Кесей з Отави (Канада) з своїм товаришом Гіллієсом пійшли вечером на прохід. Около 9 години вечером обоє, граючись електричною ліхтарнею, блискали через вікно до хати фармера Дж. Нейла. Се його розізлило і він, хотячи їх настрашити, стрілив в ту сторону, відки йшло світло. Від сього стрілу панна Кесей в пару годин сконала, бо куля трафила її в крижі, а вийшла через живіт.

Англійська точність.

Підполковник Дж. І. Денісон, поліційний судія міста Торонто, святкує 81 роковини своїх уродин. В лише що опублікованій книжці своїх споминів він каже, що за 40 літ своєї служби поліційного судії він не спізнився ані на секунду до своєї роботи. За той час він видав 650.000 вироків.

Менонїти забираються до Квібеку.

Менонїти рішили конечно вибратися з західної Канади через те, що власти відібрали їм ті права, які їм надано перед кількома літами. Найбільше противляться забороні уживаня їх рідної мови в публичних школах, до яких змушені посилати своїх дітий на науку. Не меньше загрожена і їх релігія. З боязни, що за якийсь час їх діти забудуть їх рідну мову і релігію, Менонїти (Німці) хочуть виїхати з західної Канади в такий край або провінцію, де могли би свобідно плекати і задержати свою мову і релігію. І за таким місцем вони шукали довший час. Вкінци звернули ся на схід, до провінції Квібек, де, як доносять, приняли їх домагання щиро і запевнили їм їх повну національну і релігійну свободу. Чуючи се, власти західної Канади занепокоїлися тим, бо Менонїтів уважають за дуже працьовитих людий. Англійські часописи пишуть довгі передовиці про справу Менонїтів, хотячи накрутити її в свою користь, а здискредитувати їх домагання і т. п. Та все те на ніщо не придається, бо люди, котрі люблять повну свободу, готові поїхати на край світа, щоби здобути її.

УКРАЇНСЬКІ ПОЧТІВКИ

З КРАЄВИДАМИ, СЦЕНИ, УКРАЇНСЬКІ ТИПИ, ПОДОБІЯ АРТИСТІВ І АРТИСТОК, КАРТКИ ЛЮБОВНІ І ПОВАЖНІ.

В гарних, українських мотивах, красках. Пригожі для окраси настільної і стіни. Щойно спроваджені з України. Засіб невеликий.

ШТУКА 10 Ц., 2 ШТУКИ ЗА 25 Ц.

Набути можна у:

"SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Пересилки до Галичини, України і Чехословакії

Сей банк дасть можливо найліпшу обслугу в пересилці гроший і найкориснійшу виміну при виплачуванню гроший в Галичині, Україні і Чехословакії. 100—

Оснований в 1810 р

THE MECHANICS & METALS NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK

Капітал, надвижка і зиски $25,000.000.

Філія: Stuyvesant Sq. 2nd Ave. & 14th St. Філія: Harlem 3rd Ave. & 116th St. Філія: Harlem Market 1st Ave. & 103rd St.

Звісний Dr. GREY

СПЕЦІЯЛІСТ ПОНАД 30 ЛІТ.

ВІН УЖЕ ВИЛІЧИВ ТИСЯЧІ МУЩИН І БАЖАВ БИ І ВАС ВИЛІЧИТИ.

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.

Коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, екзему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральгію, нервовість, болі крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду, запаленне легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікар, який лічив Вас ще не вилічив Вас, Ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилічить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі ціни.

Години: від 9-ої до 8-ої; в неділі від 9-ої до 3-ої.

УКРАЇНЦІ!

Читайте кілька переконуючих арґументів чому Ви повинні звертатися до нашого банку за всіми Вашими потребами:

Наш банк є кількадесятьлітною інституцією під державною контролею, отже все є певне. 111—

Ми висилаємо тисячі людий до старого краю, що є доказом довіря до нас.

Ми Вам виробимо ПАШПОРТИ в кількох днях листовно і без жадної страти дорогого часу для Вас.

Продаємо шифкарти до всіх портів на найбільші і найшвидші кораблі разом з тікетом колійовим по найнизших цінах компанійних.

Ми Вас не силуємо міняти Ваші гроші.

Ми виробимо всі потрібні леґальні папери і спровадимо Ваші рідні з краю до Америки без жадного клопоту і великих коштів.

Куфри асекуруємо від випадків аж до Вашої місцевости.

Посилаємо гроші до старого краю по найнизшім курсі з повною ґваранцією.

Отже, єсли хочете щасливо і скоро заїхати до старого краю, звертайтесь до нас по всі інформації, а заощадите богато тяжко запрацьованого гроша.

MORRIS ENGEL, UKRAINIAN BANKER,

129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

БУХАРІН ПРО ЛЕНІНА.

Др. Шмераль, який недавно вернув з совітської Московщини, подає в часописі „Делнїцке Лісти" свою розмову з Бухаріном про Леніна:

„У Леніна є з одного боку найгострійший радикалізм, доктринерство, з другого боку є це незвичайно зручний тактик, що звертає увагу на кожду подію. В 1903 р. розбив партію з причини одного параґрафу партійної програми, а саме, хто має бути членом партії. Меньшевики (Плеханівці) котіли мати два критерії: „хто узнає партійну програму і її помагає", а Ленін жадав, щоби було ще додано: „хто бере участь в нелеґальній організації". Пізнїще показалося, що Ленін мав рацію. В Росії за часів царського деспотизму було богато інтелектуалістів, симпатиків партії. Вони потому опанували заряд партії і були причиною богатьох непотрібних спорів. Ленін це інстинктовно перечув. Так було і перед тим уже в 1894 р. в теоретичній боротьбі проти „народників". Народники твердили, що перехід до соціялізму може бути в Росії відразу, через селян, коли марксівські соціял-демократи обстоювали тезу, що до цего є конечний шлях через промисл і пролетаріят. Ленін вступає в боротьбу з народниками. Дісталася йому в руки книга Струвого, яку він написав проти народників. Струве мав тоді велике імя в Росії і уходив за рішучого марксіста. Ленін одначе відразу відчув, що у нього марксізм є, тільки зверхною фразою і що він виступає проти народників не для приспішення розвою соціялізму, а тому, що хоче підпомагати розвій капіталістичної фази. Вже тоді пізнав в ньому майбутнього вожда кадетів і тому пише книгу не проти народників, а проти Струвого.

Ленін був рішучий і не компромісовий, але не завагався робити компроміси, де цего заходила потреба. Перші вибори до думи в 1905 р. поручив бойкотувати. За кілька місяців відбувалися вибори до другої думи серед богато некориснійших умов і серед змінної реакції. І в ту хвилину Ленін приходить з проєктом брати участь у виборах.

Як повстала в теперішній історичній ситуації у Леніна думка совітів? В 1915 р. вийшли чотири томи Марксової кореспонденції. Ленін думав: Що з цего має робітництво? Мусимо з найважніщих Марксових праць зробити витяг, читанку. Працюючи над цею антольоґією, почав хронольоґічно читати всі твори Маркса. Тимчасом війна загострювалася і проблєм революції ставав чимраз близший. І тоді в 1916 р. подав нам проєкт пробувати утворити програму лівиці. Написав для цеї програми диспозицію, при чому за основу поклав питання, що буде органом громадної акції, а що органом влади? Почалися дискусії. В цих дискусіях Ленін зазначував передовсім, що підчас революції найважнійшими органами будуть комунальні інституції, а не парлямент. Аналізував Марксове послання з приводу горожанської війни у Франції, аналізував парижську комуну і піддавав критиці парляментаризм.

Коли в Росії почалися перші революційні рухи, Пятаков і Колонтайова телеграфували до Центрального Комітету по раду, що робити. Тоді вже прийшла відповідь, що конституанта є фантомом і треба взяти до рук льокальну владу за посередництвом комунальних інституцій там, де є в них робітники, або за помічю інших робітничих інституцій.

При кінці марта ми вже знали про совіти; думку про комунальні інституції зліквідовано.

Тоді Ленін мав відчит про те в Ціріху, що тревав 6 годин. Трета частина цего відчиту була: На шляху до комуни. Коли їхав Німеччиною, формулував свої тези в поїзді. В ночі приїхав, а на другий день висказав: **ліквідувати парляментаризм, утворити III. Інтернаціонал, відріжнитися від опортуністичного крила соціялдемократії і назвати себе комуністами.**

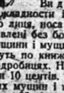

КРАСА ВРОДА МОЛОДІСТЬ!

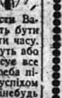

Се є правда, що Ви можете виглядати о 20 літ молодші як Ви дійсно є. Недокладности і неправильности Вашого лиця, носа і уший можуть бути справлені без болю і без втрати часу. Женщини і мущини най прийдуть або пишуть по книжочку, яка описує все в подробицях. На книжочку треба післати 10 центів. Також лічу з успіхом хорих мущин і женщин з якоїнебудь недуги. 25-літна практика. Офісові години: від 9-ої рано до 7-ої вечер кожного дня; в неділі до 4-ої пополудни. Адреса: Dr. G. BUKKI, 407 East 58th Street, New York, N. Y. 34з73

ДОБРА ВІСТЬ ДЛЯ НЕДУЖИХ

Я перенїс свої офіси до власного будинку під 120 EAST 29TH ST. (близько Лексінґтон Евеню). Попит за моею лікарською услугою став так великий, що мій льокаль оказався рішучо за малий для обслуги сильно зростаючої моеї клієнтелї. Коли Ви терпите на ослаблення нервів, бите серця, ослаблення легких, прикру утому, завороти, болї голови з маяченнем, ослаблене членів тіла, гнилі рани, чиряки, катар, болї горла, болї жолудка і прищі? Сї недуги як і много инших є часто першими признаками наближаючоїся утрати здоровля і сили. Віддайтесь лїченню в початках доброму лікареви.

Важні успіхи.

Лічене електрикою і пряме встрікування в кров серумом, вакциною і бактеріною, які я уживаю, запевнює добрі успіхи. Порадьтеся мене тепер. Не відкладайте на другий день.

Недужі мущини і женщини

Не терпіть. Не зневірюйтесь. Прийдіть до мене ще нині і зверніть на дорогу до здоровля і щастя. В многих случаях всяка недуга погіршуєсь, коли її недається сейчас лікарську поміч. Віддайтесь мені в опіку. Скористайте з мого довгого досьвіду в лїченю хронічних, нервових, шкірних і кровних клопотів. Факти про те, що я поміг тисячам людий повинні Вас увірити, що і Вам поможу. Запрошуєсь Вас відвідати мене.

Я ЛІЧУ свіжі і хронічні долягливости, як прим. кровні, шкірні і нервові клопоти, недуги жолудкові, кишок і печінки, також ревматизм, болі в крижах і вязах, болі голови, запір, завороти, прищі і катар голови, носа і горла.

НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ, АЛЕ НАВІДАЙТЕСЬ СЕЙЧАС.

МОЯ ЛЯБОРАТОРІЯ є добре засоблена у великий ряд ЛІКІВ для всіх недуг, які я лічу, і коли даю недужому лік, то знаю добре, що він дістане і маю певність про чистоту і силу тих ліків.

УЛАДЖЕННЄ ОФІСУ містить найновійші ЕЛЕКТРТИЧНІ, ХІРУРГІЧНІ І МЕХАНІЧНІ АПАРАТИ і я маючи повну опитність про їх застосовання можу їх уживати з великим успіхом для недужих.

DR. LEWIS 120 EAST 29th STREET, Близько Лексінґтон Евню. NEW YORK, N. Y.

ЗАПЛАТИТИ КОЛИ ВИЛІЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 літ. Не лічимо нічого иншого. Уживаємо найліпших способів лічення в сьвіті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рішучо лічить ся без операції і болю. Ревматизм і всі недуги крови і нервів, без огляду як старі і тяжкі скоро лічить ся при можливо найменьших видатках. 101—

І подумайте над сим! Ні один доляр не заплатите, аж Ви зістанете вилічені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівтірки і суботи від 10. до 8. В неділі від 10. до 1.

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., (Близько 75-тої улиці). NEW YORK

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема ліпшого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером, Будете нам вдячні по всі часи. Знайте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаєсь до науки всі найновійші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьтеся з нами. Офіс отворений і в неділі.

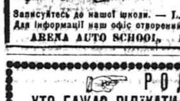

Записуйтесь до нашої школи. — I. Stepanoff, інструктор і механік.

Для інформації наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по катальоґ

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

РОДИМЦІ!

ХТО БАЖАЄ ВІДЇХАТИ ДО КРАЮ, АБО СПРОВАДИТИ КОГО ДО АМЕРИКИ

— ЧЕРЕЗ —

АНТВЕРПЕН ГАМБУРГ РОТЕРДАМ ТРИЄСТ

— і —

ИНЬШІ ПОРТИ, НЕХАЙ УДАЄ СЯ ОСОБИСТО, АБО ЛИСТОВНО З ЗАМОВЛЕНЄМ ШІФКАРТИ ДО ЗВІСНОЇ КОЖДОМУ І ТАК ДОВГІ ЛІТА ІСТНУЮЧОЇ АҐЕНЦІЇ, ГРИГОРИЯ КУНАШЕВСЬКОГО, ПРЕДСТАВИТЕЛЯ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.

ВИПОВНЯЄМО АПЛІКАЦІЇ НА СПРОВАДЖЕННЄ З КРАЮ, ЯК ТАКОЖ І НА ПАШПОРТИ ВІДЇЗДЖАЮЧИМ ДО КРАЮ.

ДЛЯ ТИХ ОДНАК, ЩО МЕШКАЮТЬ ПОЗА НЮ ЙОРКОМ, ВИСИЛАЄМО ВСЯКІ ПОРАДИ В ТІЙ СПРАВІ ЛИСТОВНО.

ШІФКАРТИ З КРАЮ

ДЛЯ ОСІБ, КОТРИХ БАЖАЄТЕ СПРОВАДИТИ ДО АМЕРИКИ, МОЖЕТЕ ТАКОЖ КУПИТИ В НАШІМ БЮРІ, ЧЕРЕЗ АНТВЕРПЕН, ГАМБУРҐ, РОТЕРДАМ І ТРИЄСТ ЗАЗНАЧУЮЧИ ПРИ ТІМ, ЩО МОЖУ ДАТИ ВЕЛИКУ ПОМІЧ ПРИЇЗДЖАЮЧИМ ПРИ ВИСІДАНЮ В НЮ ЙОРКУ.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СЬВІТА ПІСЛЯ НАЙНИЗШОГО КУРСУ.

УВАГА!

ЄСЛИ ХОЧЕТЕ ЯК НАЙСКОРШЕ ВІДЇХАТИ ДО КРАЮ, ТО ПРИХОДІТЬ ДО НАС А СПОВНИМО ВАШІ БАЖАНЯ. МИ ЗАОПІКУЄМ СЯ ВАМИ І ВАШИМ БАҐАЖОМ ПОЧАВШИ ВІД СТРІЧІ НА СТАЦИЇ КОЛІОВІЯ, АЖ ДО ВІДПЛИВУ КОРАБЛЯ. КОЖДИЙ ХТО СКОРО ВІДЇХАВ, АБО ПРИЇХАВ З КРАЮ, ТО ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ АҐЕНЦІЮ Г. КУНАШЕВСЬКОГО.

G. KUNASHEVSKY, 179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.

ПЕКЛО В ХАТІ!

ОБРАЗ З ЖИТЯ НАРОДА В ОДНІЙ ДІЇ

ЦІНА 15 ЦЕНТІВ

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

SVOBODA, 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮНЕБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, І НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКУ ЛІКАРЯ СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ ЇЇ МОЖНА НАЙТИ.

І ВЕРТАЙТЕ ПРАВОЮ ДОРОГОЮ ДО ДОБРОГО ЗДОРОВЛЯ.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладжене. Все тут як найліпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне застосоване найновійших научних метод.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-ої попол., а вечерами від 6. до 8-мої. В неділі від 10. рано до 2. попол.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ 96—

на ослаблене нервів, болі в крижах втрату памяти, бите серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болі голови, дрощі, привиди, ослаблене членів тіла; болячки, скірні викиду катар, може Вас горло, болі жолудка і в крижах, болі горла, горячку, запір, ревматичні болі, прищі? Сі як і другі недуги є першою прявою, яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Ми уживаємо на кров славний сьвітовий лік проф. Ерліха 606-914.

Я лічив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, я поможу Вам в скорім часі. Я лічу саму причину недуги а її симптоми устувають скоро. Баданє безплатне, коли недужий віддасть ся лїченю, Порада зовсім безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лікарської. Зволіканє є небезпечне.

DR. COLHOUER, 717 LIBERTY AVENUE, PITTSBURGH, PA.